

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

Презентація

Кожен зміг відчути себе митцем

▶ СТОР. 4

Самоврядування

У Малій Любаші зростає своя «Рубльовка»

▶ СТОР. 14

Шана і повага

Вугілля добувається завдяки мужній праці гірника

▶ СТОР. 15

№ 157 (5657) П'ЯТНИЦЯ, 23 СЕРПНЯ 2013 РОКУ WWW.GOLOS.COM.UA

З Днем Незалежності!

«Така краса, висока і нетлінна, що хоч спинись і з Богом говори»

Дорогі співвітчизники!

Щиро вітаю вас із Днем Незалежності України!

Це свято має особливу цінність для кожного з нас незалежно від поглядів, національності чи віросповідання, адже воно об'єднує всіх громадян держави з багатовіковою історією, унікальною духовною спадщиною, яскравими перемогами та великими досягненнями.

День Незалежності єднає всіх, хто щиро любить Батьківщину, прагне бачити Україну сучасною передовою країною і робить особистий внесок в її розквіт.

Сьогодні наша країна впевнено рухається шляхом демократичних перетворень, розбудови громадянського суспільства, модернізації держави. Вільна і соборна Україна може відбутися лише як демократична, економічно і гуманітарно розвинена держава, де кожен громадянин почувається вільно і захищено. Наполегливою працею ми маємо домогтися піднесення вітчизняної економіки, створення гідних умов для життя людей і стартових можливостей для молоді.

Переконаний, сила України — в об'єднанні зусиль та єдності, оскільки з наших спільних досягнень складаються могутність і велич держави.

У цей святковий день бажаю вам щастя, здоров'я, любові та злагоди в родинах. Щасливої долі, оптимізму, здійснення задумів та мрій, нових звершень в ім'я України!

Голова Верховної Ради України Володимир РИБАК.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Саме ці рядки Ліни Костенко надихнули буковинця Віктора Псарюка і його родину (дружину Аллу, сина Романа і доньок Мар'яну та Катерину) відкрити для українців та чужинців дива рідного краю.

«Треба підтримувати гарні традиції і відчувати гордість за свій край та належність до української нації», — ділиться пан Віктор.

Коли переглядаєш подібні фото і спілкуєшся з такими людьми, відчуваєш неймовірне піднесення і гордість за нас, бо 22 роки тому ми скористалися шансом на суверенітет. Хочеться низько вклонитися нашим предкам, які жили вірою і боротьбою за власну державу. Її ми поступово, але впевнено розбудовуємо, і щодня відкриваємо для себе і для світу. Через наших неймовірно талановитих дітей, які мають красиві мрії, гарних жінок, які відтворюють давні народні дійства і зберігають столітні рушники. Через лікарів, які зцілюють не лише тіло, а й душу. Та навіть через чужинців, які залюбки приїздять до нас і серед щирих українців не почуваються чужими. Бо тут і справді є все необхідне, щоб люди були щасливі.

У НОМЕР

Стабільна робота шахтарів — гарантія енергетичної безпеки

Учора Президент Віктор Янукович відвідав Донецьк, де взяв участь у заходах з нагоди Дня шахтаря.

— Стабільна робота шахтарів, — наголосив Президент під час урочистих зборів, — це гарантія енергетичної безпеки країни, гарантія розвитку шахтарських міст і основа добробуту мільйонів сімей. Володіння запасами енергетичних ресурсів стає найважливішою конкурентною перевагою, тому у світі триває гостра боротьба за ресурси розвитку. «У цих умовах вугілля, безсумнівно, — це стратегічний ресурс нашої країни», — додав він.

▶ СТОР. 2

На відпочинок більше часу

У комітетах Верховної Ради

Днями народні депутати від фракції ВО «Батьківщина» Андрій Павловський і Олександр Турчинов зареєстрували у Верховній Раді проект закону «Про внесення змін до Кодексу законів про працю» (щодо скорочення тривалості робочого часу). Нині цей документ перебуває на опрацюванні в парламентському **Комітеті з питань соціальної політики та праці.**

Проектом закону, зокрема, пропонується: скоротити робочий час працівникам до 38 годин на тиждень; громадянам, які працюють у шкідливих умовах, та неповнолітнім (віком від 16 до 18 років) зменшити його до 34 годин на тиждень; для осіб віком від 15 до 16 років (учнів віком від 14 до 15 років, котрі працюють в період канікул) — до 22 годин на тиждень.

▶ СТОР. 2

КОРОТКО

■ На реконструкцію парку та музею Тараса Шевченка в колишньому маєтку поміщика Енгельгардта в селі Будище Звенигородського району на Черкащині з держбюджету виділено понад 17 млн. грн., **інформує наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО.**

■ В Ужгороді з ініціативи голови ОДА Олександра Ледиди відбулася Рада старійшин міста (у складі колишніх і чинних керівників міськради), **повідомляє наш власкор Василь НИТКА.** На зібранні вирішували, яким коштом відреставрувати старовинні фасади історичного ядра обласного центру.

РФ не може в однобічному порядку скасувати режим зони вільної торгівлі з Україною – Валерій Мунтіян *(РИА Новости)*

Стабільна робота шахтарів — гарантія енергетичної безпеки

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

За словами керманича, вугільна галузь однією з перших вийшла на докризові обсяги виробництва і навіть перевищила їх. «За останні три роки зростання видобутку вугілля перевищило 15 мільйонів тонн, а за 7 місяців цього року вже видобуто 48 мільйонів тонн, що на 12 відсотків вище плану», — повідомив Президент.

Водночас В. Янукович зауважив: збереження наявного фонду перспективних працюючих шахт є пріоритетним вектором державної політики, додавши, що жодна шахта не буде закрита безпідставно. Президент зазначив також, що заробітна плата шахтарів зростатиме й надалі. «Це зростання ми пов'язуємо зі зростанням продуктивності праці, підвищенням ефективності роботи шахт», — сказав він. І підкреслив: своєчасна виплата заробітної плати шахтарям є головним завданням керівників усіх рівнів.

«Держава жорстко контролюватиме виконання всіх передбачених законом соціальних гарантій шахтарям та їхнім сім'ям. Це також стосується гідного пенсійного забезпечення ветеранів шахтарської праці», — констатував керманич.

Президент наголосив на важливості модернізації всіх галузей економіки України для забезпечення прискореного розвитку нашої держави. «Можна сказати, що довгі роки ми намагалися обійтися умовним, поточним ремонтом, як кажуть: підбілити, підфарбувати, підмазати. Але від цього наш будинок не ставав міцніше і краще. Навпаки, він продовжував старіти. Рано чи пізно нам треба було починати капітальний ремонт. Саме це ми і зробили — почали модернізувати нашу країну», — сказав глава держави.

За словами В. Януковича, це непростий шлях, але його потрібно пройти. «Саме модернізація дає бачення майбутнього країни, нашого з вами майбутнього і майбутнього наших дітей. А у кризовий період, через який нині проходить весь світ, вона дає можливість виживати», — додав Президент.

Крім того, глава держави зауважив, що посилення безпеки праці шахтарів має бути пріоритетом не лише держави, а й керівників підприємств гірничодобувного комплексу. «Завдання держави — забезпечити максимальну безпеку гірників. Це перша і головна мета будь-яких технологічних нововведень та рішень керівників вугільної галузі», — сказав він.

Президент вручив державні нагороди шахтарям, назвавши їх «гордістю українського народу». Водночас через аварію в шахтоуправлінні «Покровське», в результаті якої загинули два гірники, святковий концерт, за рішенням організаторів, було скасовано.

Також В. Янукович узяв участь у панахиді за всіма загиблими на виробництві шахтарями у Свято-Варваринській каплиці в Донецьку, поставив свічку в пам'ять загиблих гірників та поклав квіти до ікони Святої великомучениці Варвари.

ДОВІДКОВО

Каплиця Святої великомучениці Варвари споруджена як пам'ятник шахтарям, загиблим на виробництві. Вона була відкрита до Дня шахтаря 30 серпня 1997 року.

Поспілкувався глава держави і з простими донечанами, які висловили підтримку його соціальним ініціативам.

Вл. інф.

Фото Андрія МОСІЄНКА (прес-служба Президента України).

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

На відпочинок більше часу

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Прийняття законопроекту, на думку авторів, призведе до поліпшення здоров'я громадян та сприятиме підвищенню ефективності праці.

Парламентарії вважають, що у тривалість робочого дня треба врахувати час пересування дорогою на роботу і назад, додому. Українські науковці, за словами народних обранців, піддають критиці підхід роботодавців, які прагнуть рахувати тривалість робочого дня з моменту, коли трудящий безпосередньо приступив до виконання своїх обов'язків. Адже виснажлива дорога в переповненому людьми громадському транспорті часто відбирає дві-три години законного відпочинку. З урахуванням цього безпечна для здоров'я громадян тривалість має бути скорочена як мінімум на дві години.

Це відповідає міжнародним тенденціям посилення захисту прав трудящих: так, в Японії — 36-годинний робочий тиждень, у Скандинавських країнах — 36—38-годинний.

Вл. інф.

Навчатимуть за спільними програмами

***Прем'єр-міністр Микола Азаров відвідав російсько-український ліцей в Деснянському районі столиці** (на знімку).*

«Ця школа збудована за досить новим для нас принципом. У ній уперше передбачено навчання наших дітей за спільними російсько-українськими програмами. Це надзвичайно важливо, враховуючи величезний обсяг наших торговельно-економічних зв'язків. Безумовно, нам у майбутньому будуть потрібні спеціалісти, які мають гарний освітній рівень, який відповідає як українським, так і російським підходам. Це символічний жест стосовно укріплення російсько-українських взаємовідносин», — наголосив М. Азаров.

І хоча навчання здійснюється тут на платній основі, прем'єр сподівається, що автори проекту зроблять виняток для обдарованих українських дітей, які побажають там вчитися. Водночас він висловив надію, що і в Росії з часом з'являться схожі навчальні заклади. Прем'єр закликав представників столичної влади домовлятися з московськими колегами про відкриття таких шкіл.

У тому-таки Деснянському районі Микола Азаров відвідав реконструйовану дитячу поліклініку №1. За словами глави уряду, це прекрасний реабілітаційний і лікувальний комплекс. Прем'єр-міністр додав також, що в цій поліклініці створено всі умови для оздоровлення як звичайних дітей, так і дітей з особливими потребами, а також таких, які мають хронічні захворювання, чи постраждалих від катастрофи на ЧАЕС.

Інформацію і фото взято з сайту «Урядовий портал».

Відкрився міст через Дністер

Він забезпечує основний автотранспортний зв'язок України з Румунією та Молдовою

***Учора після ремонту відкрито міст через Дністер в селі Атаки Чернівецької області. Він має стратегічне значення для всієї країни. Міст розташований поруч із державним кордоном і забезпечує основний автотранспортний зв'язок України з Румунією та Молдовою. Про це сказав віце-прем'єр-міністр Олександр ВІЛКУЛ** (на знімку).*

«Тобто проблеми є. Але сьогодні ми розв'язали одну з них — забезпечення безперебійного вантажо- та пасажиропотоку через Дністер», — прокоментував віце-прем'єр.

Міст через річку Дністер в селі Атаки — це частина автомобільної дороги державного значення Н-03 Житомир—Чернівці. Він є ключовим транспортним і пішохідним засобом сполучення для мешканців прилеглих територій, **повідомляє прес-служба віце-прем'єр-міністра.**

ЦИФРА

В Україні понад 16 тисяч мостів. Із них майже чверть з'явилися в довоєнний період (3,5 тисячі). Ще майже 60 відсотків побудовано у 50—70-х роках минулого століття (9,2 тисячі). Наразі 12 відсотків мостів (1,9 тисячі) потребують реконструкції та ремонту.

«Роботи на мосту було виконано за три місяці. 85 відсотків використаних матеріалів — вітчизняного виробництва», — сказав О. Вілкул.

Завдяки проведеним роботам вдвічі зросло нормативне навантаження на міст, який тепер зможе витримати автомобілі загальною вагою 30 тонн. Також збільшено габарит проїзної частини моста, створено нове покриття, знижено шум та вібрації під час проїзду транспорту.

«Із 2010-го по 2013 рік було відремонтовано та реконструйовано 176 мостів. До кінця року планується завершити роботи ще на 50 спорудах. А це означає більший автотранспортний потік, робочі місця в будівельній галузі, підвищення комфорту та безпеки руху водіїв та пішоходів», — підкреслив Олександр Вілкул.

До Дня Незалежності

У Києві — покладання квітів, у Львові — кіно і музика, в Одесі — Рішельє і вишиванки

Три відведені на свято вихідні кияни не нудьгуватимуть: оголошена міськдержадміністрацією програма урочистостей буде цікавою.

У Києві ранок 24 серпня розпочнеться з церемонії урочистого покладання квітів керівництвом держави та міста до монументів Тарасові Шевченку і Михайлові Грушевському. Біля пам'ятника Володимиру Великому відбудеться урочисте зібрання.

Молитимуться за неньку і у Львові, де святкування розпочнуться на годину раніше. 24 серпня з 9.00 до 10.00 на площі Ринок зустрічатимуть «Ранок Незалежності» — академічний камерний оркестр «Віртуози Львова» виконуватиме відомі класичні твори «в живій квадросистемі під філіжанку кави». Протягом дня городян і гостей міста чекають шоу байкерів, виступи творчих колективів, спортивні змагання, виставки майстрів народних ремесел... У рамках щорічного фестивалю «КіноЛев» 24 серпня покажуть Тарковського та молоде українське кіно.

Столиця вуглярів відзначатиме потрійне свято з розмахом — зустрічатиме офіційні делегації з Грузії, Росії, Великої Британії та Туреччини. На різних майданчиках Донецька організують більш ніж півсотні концертних, ігрових та розважальних програм. Дводенне захоплююче дійство відбудеться 23 серпня в парку культури і відпочинку ім. О. С. Щербакова — майстри водно- та авіамодельного спорту покажуть свої машини в дії.

Серед іншого передбачено спортивні змагання, проведення конкурсу «Міс малятко», виставку квітів, а також гастрономічне суперництво майстрів каструль та сковорідок, які готуватимуть традиційні для різних народів страви.

Киян теж не залишать голодними — 24 серпня на Хрещатику відбудеться фестиваль морозива. Спортивні враження забезпечать «Веселі старти на роликах», долучитись до яких зможе кожен, хто їх має.

Власне, офіційні святкові заходи в столиці розпочалися ще в середу — з 20 до 23 серпня на території Національного комплексу «Експоцентр України» триватиме щорічна виставка «Барвиста Україна». Досягнення киян представили понад два десятки найкращих промислових підприємств та установ.

День Незалежності для багатьох уже став родинним святом, на доказ чого в суботу на головній вулиці столиці влаштують перші Всеукраїнські сімейні ігри. Поганяти м'яча та переглянути виступи гімнастів, циркових артистів чи футбольних фристайлерів матимуть нагоду гості з усіх областей країни. Заплановано відбіркові естафети з баскетболу, футболу та регбі, а у півфіналі та фіналі зійдуться майстри хокею з м'ячем. Продемонструвати командну гру зможуть і наші урядовці на чолі з віце-прем'єром Юрієм Бойком — під час товариського футбольного турніру на «Кубок Незалежності-2013», що завершиться у п'ятницю в Гідропарку.

До Дня Державного Прапора України, який відзначається 23 серпня, столицю прикрасять численними квітниками із синіх і жовтих хризантем. О 10-й ранку на Хрещатику біля будинку міської ради відбудеться урочиста церемонія підняття жовто-блакитного символу. Цього ж дня в столиці та інших містах країни урочисто вручатимуть паспорти 16-річним юнакам та дівчатам, які досягли значних успіхів у навчанні, спорті та мистецтві.

Для малюків проведуть акцію «Символи батьківщини очима дитини» — малі модники матимуть можливість виготовити різноманітні прикраси у кольорах національного прапора, а для старших влаштують патріотичний боді-арт. Власні креативні ідеї юні кияни представлять на виставці творчих робіт і фотографій «Синьо-жовта Україна». Наприкінці дійства організатори обіцяють створити «живий» прапор України, тож охочих приєднатися до акції запрошують прийти 23 серпня на Хрещатик у жовтій або синій футболці.

Найпопулярнішим одягом вихідного дня буде традиційна українська сорочка. Приміром, у Харкові в День Незалежності її одягне кожен учасник святкового велопробігу. Тим часом в Одесі хочуть побити рекорд із кількості людей у національному вбранні, які сформують живий ланцюг на Потьомкінських сходах — від пам'ятника Дюку Рішельє до морвокзалу. 24 серпня о першій годині дня розпочнеться Всеукраїнський «Парад вишиванок» у Києві: близько п'яти тисяч його учасників із двадцяти міст пройдуть святковою ходою від Печерського ландшафтного парку до Майдану Незалежності. З різних міст України злетяться до Києва й «Диво-птахи» — велетенські скульптури, розмальовані традиційними для цих регіонів орнаментами.

Цього ж дня в Печерському ландшафтному парку розпочнеться щорічна міська виставка квітів, яка цього разу отримала назву «Світ дитячих мрій». Втілити принаймні одну з них — промчати Хрещатиком у спортивній машині — у День Незалежності допоможуть учасники київського Автомотоклубу. А поціновувачам художнього слова на головній вулиці міста запропонують книжкові новинки, поетичні читання та автографсесії українських письменників.

Послухати зірок шоу-бізнесу можна буде спочатку на Європейській площі, а потім — на Майдані Незалежності. О 17.00 тут виступатимуть Олег Скрипка, Олександр Пономарьов, Таїсія Повалій, Злата Огнєвич, Вєрка Сердючка, Міла Нітіч та Антоніна Матвієнко. Завершить святкову програму феєрверк, який вибухне в нічному небі о 22 годині.

Ганна СМІЛЯНСЬКА.

Рух до мрії

«Україна — рух до мрії» — унікальна експозиція з такою назвою представлена в приміщенні Держархіву Дніпропетровщини.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

На знімку: ***Олег Касьянов, заст. начальника відділу інформації Держархіву області, проводить екскурсію.***

Фото прес-служби ОДА.

ДО СВЯТА

Полонину Кук увінчали державним стягом

Державний прапор України завдовжки 15 метрів напередодні відзначення 22-ї річниці Незалежності України замайорів на піку полонини Кук. Символічне сходження з нагоди найвизначнішого національного свята зі стягом України на висоту 1367 метрів здійснили делегації чотирьох районів: Міжгірського, Іршавського, Воловецького та Мукачівського на чолі зі своїми очільниками. Підкоривши вершину з неповторними мальовничими краєвидами, 150 посланців цих адміністративних територій у такий спосіб знаково засвідчили шану до рідної держави і дружбу між районами. Саме тут, на вінцю верхів'я, де кожному здається, що шовкова жовтіюча полонина обнімається з яскраво-синім небом, на підтвердження приятельських і ділових стосунків підписано угоду про співпрацю між побратимними районами.

**Василь ПИЛИПЧИНЕЦЬ,
Василь НИТКА.**

Закарпатська область.

У 140 будинках з'явився газ

Нинішні День Незалежності та День Державного прапора України мешканці села Шульгівка Солонянського району Дніпропетровщини запам'ятають по-особливому — у домівки 140 людей прийшов газ.

Будівництво газопроводу велося з 2011 року. Тоді було прокладено підвідний газопровід до села Шульгівка довжиною понад три кілометри. А загальна довжина мереж становила сім кілометрів.

Зазначимо, що цього року також було введено в експлуатацію два нові газопроводи в Межівському районі області, ще в трьох районах будівництво газопроводів триває.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.

Дніпропетровська область.

Угода про асоціацію стає реальністю

У листопаді цього року на саміті «Східного партнерства» у Вільнюсі Україна може підписати Угоду про асоціацію з Європейським Союзом. Цей історичний шанс ми отримали завдяки плідній роботі Верховної Ради. Треба відзначити консенсус, який склався у питанні європейської інтеграції серед ключових політичних сил країни. Саме така командна робота дозволила за останній рік прийняти більше євроінтеграційних законів, ніж за кілька минулих років.

Зокрема, на вимоги Євросоюзу ухвалено Верховною Радою і підписано Президентом:

— Закон про приєднання України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності;

— Закон про внесення зміни до статті 263-1 Кримінального кодексу у зв'язку з приєднанням України до Протоколу проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності;

— Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо приведення національного законодавства у відповідність із стандартами Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією;

— Закон про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів (стосовно виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України);

— Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо реалізації державної антикорупційної політики;

— Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо удосконалення системи захисту персональних даних»;

— Закон про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України стосовно відповідальності юридичних осіб).

Серед вищезгаданих законів треба виділити останній, адже він є компромісним. Його внесли до парламенту представники майже всіх фракцій (крім КПУ).

Згідно з ним, кримінальна відповідальність поширюється на установи, підприємства чи організації. Під його дію не підпадають державні органи влади, органи місцевого самоврядування та створені ними організації, що повністю утримуються за рахунок державного або місцевого бюджету, фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування, фонду гарантування вкладів фізичних осіб, а також міжнародних організацій.

Не менш важливим є закон стосовно реалізації державної антикорупційної політики. Для громадськості стає відкритим єдиний реєстр осіб, що вчинили корупційні правопорушення, а фінансові декларації високопосадовців з'являться у вільному доступі в Інтернеті. Форма декларацій має бути деталізована, щоб можна було виявити конфлікт інтересів. Відтепер оприлюднюватимуть доходи не тільки особи, чиї одноразові видатки перевищуватимуть 150 тисяч гривень, а й громадяни, витрати яких будуть більшими, ніж 80 тисяч гривень.

Крім того, реформується антикорупційна експертиза. Профільний парламентський комітет здійснюватиме обов'язкову антикорупційну експертизу проектів законів, поданих народними депутатами, що впливатиме на рівень лобіювання інтересів певних осіб з корупційною метою.

Отже, виконана лише частина вимог Євросоюзу. Залишаються: припинення політичних переслідувань, зміна виборчого законодавства, реформування прокуратури та судового законодавства.

А тим часом політологи поділилися своїми думками щодо перспектив підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

На користь євроінтеграції України, зазначив заступник директора Агентства моделювання ситуацій Олексій Голобуцький, відіграє той факт, що наша держава може стати важливою ланкою в побудові європейської системи безпеки. Виходячи з цього, за певних обставин, при підписанні Угоди про асоціацію європейські політики можуть заплющити очі на факт ув'язнення Юлії Тимошенко.

А політолог Володимир Цибулько вважає, що на саміті Україна—ЄС у Вільнюсі геостратегічний фактор вийде на перший план. «Євросоюз представляє собою демократичну імперію, тому «якщо він зупиниться у своєму розширенні, то почне згортатися», — підкреслив експерт. Нині, за його словами, Україна не претендує на членство в ЄС, йдеться тільки про асоціацію та про зону вільної торгівлі. Водночас В. Цибулько визнав, що фактор Ю. Тимошенко грає достатньо дивну роль у питанні євроінтеграції нашої країни.

Сергій ОЛЕКСАНДРІВ.

ДОВІДКОВО

Під час XV саміту між ЄС та Україною, який відбувся 19 грудня 2011 року, лідери Євросоюзу та наш Президент Віктор Янукович погодили текст Угоди про асоціацію. А 30 березня 2012 року її парафували з текстом, що містив положення про поглиблену та всеохоплюючу зону вільної торгівлі як її невід'ємну частину.

АМКУ дозволив естонській Osauhing Delantina придбати понад 25% акцій Крюківського вагоноремонтного заводу *(Gazeta.ua)*

«За підсумками 2012 року Севастополь забезпечує 59% загального вилову риби і видобутку інших живих водних ресурсів та 90% національного обсягу вилову риби у Світовому океані». Такі цифри озвучив заступник голови міськдержадміністрації Елімдар Ахтемов, *повідомляє наш власкор Микола Магдич*

Кожен зміг відчути себе митцем

До Дня Незалежності України у Національному музеї народної архітектури та побуту України (Пирогів) відбулася презентація Всеукраїнського проекту підтримки сільських музеїв «Скарби родоводу України». Захарівський краєзнавчий сільський музей (Світловодський район Кіровоградської області) представив на виставці унікальні предмети домашнього вжитку та вироби традиційних народних ремесел, які були збережені жителями двадцяти населених пунктів, затоплених у 1960-х роках під час будівництва водосховища Кременчуцької ГЕС.

Народний депутат України голова міжфракційної депутатської групи «Кіровоградщина» Станіслав Березкін вважає, що сільським музеям на державному рівні приділяється недостатньо уваги.

«Моє завдання як народного депутата — закласти у державному бюджеті на наступний рік кошти на підтримку таких закладів», — зазначив він.

На відкритті експозиції увиступали аматорські музичні гурти, провели майстер-класи з вишивки, валяння з овечої шерсті та плетіння із соломи. Тут кожен міг проявити свій талан та реалізуватися як митець.

Виставка працюватиме до кінця 2013 року.

Андрій НЕСТЕРЕНКО.
Фото автора.

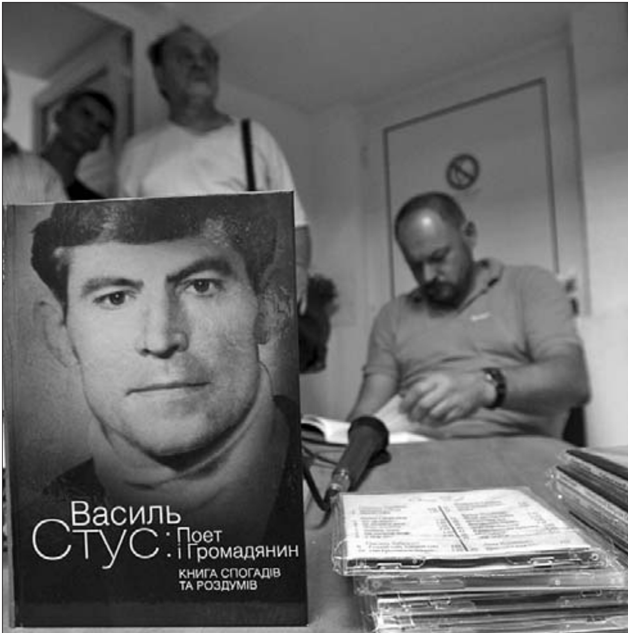

Майстрини з Кіровоградщини Олена (донька) та Валентина (мати) Добровольські.

ФОТОФАКТ

У Києві в книгарні «Є» презентували книгу «Василь Стус: Поет і Громадянин». Вона присвячена 75-річчю від дня народження поета і містить спогади друзів, знайомих і родичів, які вважали своїм обов'язком зберегти його правдивий образ для майбутніх поколінь.

Фото Вадима ГРИГИ (Укрінформ).

У яких водоймах купається кіровоградська влада?

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Липень та більшу частину серпня «невізні» жителі Кіровограда провели біля брудних та смердючих залишків річки Інгул, що протікає центральною частиною міста. Тим часом активні громадяни та ЗМІ розпочали кампанію за її порятунок, а відповідні органи — хаотично шукають виправдання ситуації.

З'ясувалося, що воду з Інгулу спустили «всього на кілька днів»(!), щоби провести ремонтні роботи тепломережі. Насправді, можуть підтвердити сотні, а то й тисячі кіровоградців, дном засміченим дном Інгул «світив» значно довше — півтора місяця.

Днями рівень річки трохи підняли. Про це на нараді міськвиконкому розповів начальник управління з питань надзвичайних ситуацій та цивільного захисту населення Сергій Коваленко. За його словами, після завершенням ремонтних робіт на мережах теплопостачання, «спеціалісти ТЕЦ забезпечили підняття рівня води в Інгулі до позначки 4,86», що, на думку доповідача, є цілком нормальним показником для літнього періоду.

Але разом з водою на поверхню піднявся і весь непотріб, тож тепер Інгул схожий не на річку, а на застояне болото з купою сміття. Місцеві рибалки підказують, що працівники відповідних служб можуть зібрати цей мотлох звичайнісіньким неводом та вивезти з міста. Окрім того, спеціалісти стверджують, що вода в річці має бути вищого рівня. А поки що рух в Інгулі «забезпечують» тільки каналізаційні стоки та змиви автомийок. Влада ж цього чомусь не помічає.

Петро МЕЛЬНИК.
Кіровоград.

ІЗ ВІКІПЕДІЇ

Інгул (Великий Інгул) — річка у Центральній та Південній Україні, в межах Кіровоградської та Миколаївської областей. Ліва і найбільша притока Південного Бугу.

У дитсадку малят годують гнилими овочами і локшиною з цвіллю

Більше двох місяців знадобилося міській владі Миколаєва, щоб зібрати, нарешті, комісію для вивчення «фактів незадовільного харчування» у дитячих дошкільних закладах. Ще в середині червня обурені батьки зажадали санкцій щодо керівництва дитсадка №83. Подібні випадки в Миколаєві не поодинокі.

До комісії увійшли депутати міськради, освітяни, представники санепідемслужби та КП «Комбінат дитячого харчування». Для фахівців чомусь стало одкровенням, що харчоблоки дитсадків перебувають у жалюгідному стані елементарної м'ясорубки.

Вирішили допомогти кухарям матеріально — за обладнання для кухонь заплатять наполовину міськуправління освіти і Комбінат дитячого харчування. Перший заступник міського голови Юрій Андрієнко пообіцяв також віднайти в бюджеті міста додаткові 6,6 млн. грн., щоб денне меню вихованця дитсадка коштувало не 9 гривень, як зараз, а 12—13.

А щодо конкретного кричущого випадку в дитячому садку №83 комісія так і не прийняла ніякого рішення. Забула?

Ірина НЕЖИГАЙ.
Миколаїв.

ФОТОФАКТ

У Черкасах, на меморіальному Пагорбі Слави, 250 курсантів навчального центру Державної прикордонної служби України склали присягу на вірність Вітчизні. Серед майбутніх охоронців державних рубежів — 70 дівчат.

Фото Лідії ТИТАРЕНКО.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

До школи довезуть безплатно

У перший день шкільних занять (2 вересня) кременчуцьких першачків возитимуть у міських автобусах і маршрутках безплатно. Власники автотранспорту відгукнулися на заклик представників місцевої влади зробити дітям своєрідний подарунок.

Крім того, начальник відділу транспорту й енергетики міськвиконкому Володимир Кургаєв попросив керівників автотранспортних підприємств із початку вересня виставити на міські маршрути максимальну кількість наявної техніки. Адже саме тоді в місті значно збільшується пасажиропотік. Тепер кременчужани, які повернулися з відпусток і канікул, не запізняться на роботу чи навчання через збої у функціонуванні громадського транспорту.

Вл. інф.
Полтавська область.

Рівненська АЕС працюватиме на повну потужність

Нестачу електроенергії в центральних областях компенсує Рівненщина. Вона долучилася до реалізації потужного енергетичного проекту — будівництва лінії електропередач напругою 750 кіловольт «Рівненська АЕС — підстанція Київська». Це дозволить атомній станції, яка торік через диспетчерські обмеження була задіяна в середньому на 72 відсотки, працювати на повну потужність.

Фахівці прогнозують, що РАЕС зможе видавати в об'єднану енергосистему України майже 20 мільярдів кіловат-годин електроенергії щороку. Задля цього нині в трьох районах Рівненщини — Володимирецькому, Сарненському і Рокитнівському — встановлюють фундаменти під опори. Фахівці працюють за новітніми технологіями, оскільки на шляху майбутньої ЛЕП є болотиста місцевість.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

ЦИФРА

На 13 тисяч 578 осіб зменшилася кількість офіційно працюючих у Севастополі. «Їхня чисельність у другому півріччі 2012 року, за даними фонду соцстраху, становила 122 968 осіб; у першому півріччі 2013 року — 109 390», — уточнила голова Севастопольської міської ради профспілок Олена Калуженко на засіданні тристоронньої соціально-економічної ради міськдержадміністрації.

Микола МАГДИЧ.
Севастополь.

Новий елеватор прийняв на зберігання зерно

У Савранському районі введено в експлуатацію зерноперервобний комплекс, побудований за новітніми технологіями. Накопичувальні ємності вміщують по 500 тонн зерна. Сушарку й сепаратор виготовлено в США. Розрахункова максимальна потужність нового комплексу — 1000 тонн зерна на годину.

Будівництво об'єкта триває — ідуть роботи із запуску лабораторії та трьох ємностей для зберігання зерна. Елеватор подібного типу в Савранському районі споруджено уперше. Він розрахований на переробку власної продукції підприємства — заводу продовольчого обладнання і надання послуг з переробки та зберігання зерна селян району.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеська область.

Україна та Ізраїль продовжать переговори про зону вільної торгівлі в грудні (ZN. ua)

Профогляд: допуск до фізкультури після присідань, а довідка від нарколога не обов'язкова

Вітчизняне Міноохорони здоров'я заявляє: профогляд школярі зможуть пройти як у лікувальних, так і в навчальних установах. До першого вересня учнів оглядають за місцем проживання педіатри або сімейні лікарі. Потім профілактика буде організована на базі шкіл за участю бригад медичних працівників у присутності батьків або за наявності їх інформованої згоди.

При цьому першокласників і школярів до 11 років повинні оглянути вузькопрофільні фахівці, а саме: хірург, офтальмолог, стоматолог та інші лікарі за показаннями. Також необхідно здати аналіз крові на гемоглобін і рівень цукру в крові для дітей 11 років. З 14 років дівчат додатково оглядає гінеколог, а з 15 до 18 років потрібно ще пройти огляд в ендокринолога та зробити флюорографію. Додаткові обстеження і консультації призначаються індивідуально, за медичними показаннями.

А от довідки від наркологів і психіатрів не обов'язкові для школярів. Про це заявила начальник Управління материнства, дитинства і санаторного забезпечення Міноохорони здоров'я України Олена Терещенко, **повідомляє прес-служба відомства.**

Відтепер допуск учнів до фізкультури контролюватиметься пробою Руф'є (контроль пульсу після присідань). Це стосується школярів, які приступили до занять після хвороби. За словами представника МОЗ, якщо батьки відмовляться від зазначеної проби, то дитина не буде допущена до уроків фізичного виховання.

Ольга ВІТЕР.

ФОТОФАКТ

Інвалід I групи, ветеран Великої Вітчизняної війни Володимир Лепешко біля свого нового автомобіля, напередодні голова Миколаївської ОДА Микола Круглов вручив ключі від таких авто ветеранам Великої Вітчизняної війни та інвалідам дитинства.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Формування позитивного іміджу нашої країни

Львів протягом трьох днів під час роботи десятого ювілейного Світового конгресу був центром української діаспори. Основний лейтмотив дискусій — якнайшвидша інтеграція до Європи вкрай необхідна, бо це запорука незалежності. Попри всі негаразди наша діаспора вірить у силу свого народу. За кордоном діяльність українських організацій спрямована насамперед на формування позитивного іміджу нашої країни. Діаспора намагається переконати уряди своїх країн, що Україна гідна посісти належне їй місце у Євросоюзі.

Хоч виступ представника влади зустріли шумом і вигуками, тим не менше тема євроінтеграції на даний момент об'єднала всіх — керівників уряду, діаспору й опозицію. Зокрема, про це заявив під час конгресу віцепрем'єр Олександр Вілкул: «Ми хочемо бачити свою Україну в Європі не менше, ніж хотіли бачити її незалежною». За його словами, підписання Угоди про асоціацію з ЄС є для нашої країни культурологічним вибором.

За словами президента СКУ Євгена Чолія, нині настав критичний момент, який визначить, чи йтиме Україна вперед, чи повернеться до радянських часів. Коливання між полюсами Росії та Європи, а ще гірше вступ до Митного союзу значно підірвав би суверенітет. Тому СКУ звернеться до ЄС із закликом стати на захист України і засудити шантаж та тиск Росії.

Десятий ювілейний конгрес українців виявився багатим і на політичні заяви та події. Головними ньюзмейкерами стали Арсеній Яценюк та Віталій Кличко. Зокрема, Арсеній Яценюк скористався нагодою і прочитав листа від Юлії Тимошенко, яка наголосила, що зараз основним пріоритетом для України є Угода про асоціацію з ЄС.

Однак політичні заяви робили не лише українські політики, а й чільні діячі діаспори, зокрема, президент Світового конгресу Чолій, який особливо наголосив, що однією з вимог української діаспори є звільнення Юлії Тимошенко.

Утім, повертаючись до основної теми конгресу — вшанування пам'яті жертв Голодомору, Євген Чолій висловив стурбованість діаспори тим, що в країні почалося переписування підручників з історії. Було зроблено ще кілька важливих заяв: про неприпустимість підвищення фактичного статусу російської мови до рівня другої державної; про вимоги денонсації угоди про продовження базування Чорноморського флоту в Україні як такої, що порушує Конституцію, а також влада повинна чітко й однозначно визнати Голодомор як геноцид українського народу.

Вшануванню пам'яті його жертв була присвячена і одна з основних подій конгресу — жалобна хода вулицями Львова, в якій взяли участь тисячі людей — як львів'яни, так і гості з-за кордону.

Олександр СИРЦОВ.
Львів.

Заглушили аварійний газовий «фонтан»

Майже півтори доби тривала ліквідація аварії на свердловині №79 Валюхівського родовища поблизу села Глибока Долина Гадяцького району. Її розгерметизація сталася після того, як під час технологічного процесу були зруйновані елементи фонтанної арматури. Внаслідок цього з глибини 5 кілометрів під високим тиском, який сягав 150—180 атмосфер, почав бити струмінь газу, що стелився землею. Про серйозність ситуації свідчить той факт, що вже були підготовлені автобуси для евакуації населення з кількох найближчих сіл. Для ліквідації аварії створили оперативний штаб, до якого увійшли представники влади, рятувальники, фахівці газовидобувної галузі, правоохоронці. Загалом у роботах, за інформацією прес-служби Управління ДСНС в області, брали участь майже півтори сотні осіб, які використовували 45 одиниць техніки. У перший день вдалося знизити тиск газу у «фонтані» зі 180 до 50 атмосфер. А потім, уже майже опівночі, витік газу було повністю припинено.

Василь НЕЇЖМАК.
Полтавська область.

Знайшли і перепоховали останки 89 воїнів

У Софіївському районі Дніпропетровщини врочисто перепоховали останки радянських солдатів, які загинули в 1943—1944 роках під час визволення хутора Високий. Отут у запеклих боях загинуло близько п'яти тисяч радянських солдатів і офіцерів. Тільки у 2010—2012 роках історико-пошуковими групами були знайдені останки понад 670 наших воїнів. Усі вони перепоховані в братській могилі. Нещодавно члени історико-пошукової організації «Пошук — Дніпро» і «Пошук — Кривий Ріг» разом з колегами з Нижнього Тагілу — членами організації «Соболь» — знайшли останки ще 89 радянських воїнів.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Фото прес-служби ОДА.

Місто захопили пацюки

Комунальники Херсона не в змозі стримати навалу небезпечних гризунів

До обласного центру через тривалу посуху з полів та плавнів посунули велетенські зграї пацюків, які буквально взяли в облогу два житлові мікрорайони — Корабел та Шуменський. У пошуках поживи небезпечні гризуни дедалі частіше кидаються на людей. Так, просто біля під'їзду дев'ятиповерхівки на вулиці Комкова пацюк розміром із невелику кішку вдень атакував 59-річну пенсіонерку Ганну Литовченко. Жінка після такої зустрічі довгий час лікуватиметься.

— Я не певна, що нових нападів не буде — адже я та мої сусіди бачимо пацюків щодня, і нам страшно за малих дітей, які у дворі граються, — каже постраждала.

Директор ЖЕКу «Україна» (він обслуговує будинок на Комкова, 83) Ніна Савіна каже, що їхньої провини у засиллі пацюків немає. «Ми уклали з санепідемслужбою договір про дератизацію будинків двічі на рік, і на Комкова, 83 вона проводилася навесні. Але міграцію тварин ми відвернути не можемо — хіба що як додаткову послугу можемо провести платну позачергову дератизацію», — пояснила вона.

Начальник міського управління житлового господарства Олексій Рибаков у розмові з кореспондентом «Голосу України» також підтвердив: муніципальна влада про навалу пацюків знає. З його слів, комунальники нещодавно організували масштабне «полювання» на тварин по всьому 30-тисячному житломасиву Корабел, але ефективність подібних заходів лише тимчасова. У житлових багатоповерхівок різні власники, і дератизацію вони проводять за своїми планами. От і виходить, що в межах одного кварталу чи подвір'я пацюків протравили, але розумні тварини відчули небезпеку і просто переселилися до сусідніх багатоповерхівок, де їх знищувати ще не планували. Потім небезпека минає, і сірі розносники небезпечних хвороб повертаються, та ще й у більшій кількості.

Отож комунальники радять городянам стежити за появою нір у підвалах та дворах і розкладати біля них отруєні приманки, заварити сміттєпроводи, які для пацюків є справжнім «клондайком», та закривати сміттєві контейнери, щоб вони також не приваблювали непрошаних гостей. Інакше пацюки можуть і до квартир «прорватися».

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

..земельні аукціони відновлять

Найближчим часом буде підписано Указ Президента України, що дозволяє Кримській автономії відновити проведення земельних аукціонів. Як розповів голова Ради міністрів АРК Анатолій Могильов, торги припинено із січня нинішнього року через помилку, допущену при підготовці документів.

За його словами, земельні аукціони не проводяться через доопрацювання проекту Указу Президента щодо внесення змін до положення «Про Державне агентство земельних ресурсів України». Там забули прописати повноваження профільного Республіканського комітету АРК. У результаті Рескомзем втратив можливість розпоряджатися територіями сільгосппризначення, які перебувають у державності.

«Указ уже готовий, він знаходиться на проробленні. Гадаю, днями його підпишуть, і ми будемо рухатися далі», — сказав Анатолій Могильов. Нагадаємо, що проблема з розпорядженням землями сільгосппризначення на кримському рівні виникла 1 січня 2013 року з набранням чинності законом про розмежування земель державної і комунальної власності.

Сергій ВИННИК.
Крим.

...бременські підприємці вклали мільйон євро в економіку Хмельниччини

Представники родинного бізнесу із Німеччини готові й надалі нарощувати потужності свого виробництва навісних сільськогосподарських знарядь для фермерських господарств.

Упродовж року підприємство «Дювельсдорф Україна» налагодило виробництво понад десяти видів різноманітних агрегатів для обробітку ґрунту та збирання врожаю, провело імпортозаміщення комплектуючих частин зразками українського виробництва. Понад дев'яносто відсотків виробів експортується до країн Європи. Серед найбільших користувачів — фермери Німеччини, Франції, Нідерландів, віднедавна вироби з німецько-українською маркою купують у Південній Америці та Новій Зеландії.

Ірина КОЗАК.
Хмельницький.

СПОРТ

Лише результати

Футбол. Ліга чемпіонів. Четвертий відбірний раунд. Перші матчі. 21 серпня. «Динамо» (Хорватія) — «Аустрія» (Австрія, Відень). 0:2. «Лудогорець» (Болгарія) — «Базель» (Швейцарія). 2:4. «Стяуа» (Румунія) — «Легія» (Польща). 1:1. «Шальке-04» (Німеччина) — ПАОК (Греція). 1:1. «Фенербахче» (Туреччина) — «Арсенал» (Англія»). 0:3.

Тур на екрані

Футбол. Чемпіонат країни. Прем'єр-ліга. 7-й тур.

23 серпня. 19:00 (Футбол). «Металург» Д — «Зоря».

24 серпня. 16:30 (Футбол). «Ворскла» — «Волинь». 17:00 (2+2). «Арсенал» — «Іллічівець». 19:30 (2+2). «Металіст» — «Севастополь».

25 серпня. 17:00 (2+2). «Карпати» — «Говерла». 19:00 (Футбол). «Металург» Зп — «Динамо». 19:30 (2+2). «Дніпро» — «Шахтар». 21:30 (Футбол). «Таврія» — «Чорноморець».

Торік в економіку столиці України було вкладено 2130,5 млн. дол. прямих інвестицій — ГУ статистики в м. Києві

Україна: сучасне державотворення як «довгий» 1991 рік

Роздуми історика в політиці

Акт проголошення незалежності — основоположна подія у політичній історії України. Однак зі збільшенням хронологічної дистанції від 24 серпня 1991 року вона дедалі більше сприймається широким загалом як віддалений історичний факт, який мало пов'язаний з сьогоденням і впливом на нього.

Але якщо дивитися очима дослідника, з позицій довготривалої ретроспективи, то очевидним буде висновок: українське суспільство все ще знаходиться в історичній ситуації, створеній 1991 роком, та шукає відповіді на виклики, що постали в останні роки існування Української РСР. З огляду на незавершеність політичних і соціальних процесів, розпочатих 22 роки тому, можна стверджувати, що ми й досі перебуваємо у «довгому» 1991 році. Відтак погляд на творення сучасної української державності у більш широкому історичному контексті дає змогу предметніше оцінити стан та перспективи розвитку країни.

Історія у пошуках смислу

Серед істориків поширеним є уявлення, що історіописання має бути спрямоване на пошук закономірностей. Справді, у цьому реалізується соціальна роль історичної науки — конструювати з численних фактів та феноменів зрозумілу картину минулого, щоб соціум усвідомлював, на якому етапі розвитку він перебуває і знаходив відповідь, куди далі рухатися. У такий спосіб історики трансформують знання в соціальний досвід, тобто виступають (мають виступати) виробниками смислів — сенсмейкерами (sensemakers), якщо користуватися термінологією когнітивістики.

Утім, на практиці пошук закономірностей часто виливається у ретроспективну аргументацію об'єктивності існування того чи іншого соціального явища. Наприклад, державність інколи подається як кінцевий і об'єктивний результат історичного процесу. Такий підхід закорінений у філософії Г. Гегеля, згідно з трактуванням якого історія — це те, що минуло, і те, що як завершений процес чітко відділено від сучасності. За таких умов оцінка українського державотворення як закінченого процесу обертається фундаментальною безвідповідальністю за долю держави та відсутністю розуміння неусталеності її нинішніх основоположних засад.

Тому більш плідним і соціально-відповідальним є цивілізаційний погляд на історичні процеси. З цієї точки зору історія виглядає не як цілеспрямований (телеологічний) процес, який розгортається всупереч людській суб'єктивності, а, швидше, як простір, у якому постають та зникають соціальні феномени, де є місце як об'єктивним закономірностям, так і свободі волі людини. У такому контексті особливу увагу варто приділити цивілізаційній концепції Арнольда Дж. Тойнбі (молодшого). Хоча його теоретична конструкція зазнавала критики з боку істориків-практиків і частково їх зауваження були слушними, однак запропонований британським науковцем підхід в обраному нами фокусі є «працюючим». Тойнбіанську концепцію можна використовувати для осягнення соціальних практик, не утверджуючи її онтологічний статус.

До речі, розробки А. Тойнбі середини XX ст. активно використовуються нинішніми фахівцями з організаційного розвитку компаній. Наприклад, автори колективної праці «Танок змін: нові проблеми організацій, що самонавчаються» при проясненні проблем сучасного бізнесу зазначають: «Історик Арнольд Тойнбі ... запропонував теорію «проблем і вирішень», смисл якої у тому, що саме життя цивілізацій являє собою процес творчого розвитку і роль стимулу в ньому виконують нові великомасштабні завдання, які часто породжені нашими досягненнями. Нові завдання дають можливість вдосконалюватися, оскільки змушують нас концентрувати увагу, напружувати розумові здібності і примушують до творчих рішень» (Танец перемен: новые проблемы самообучающихся организаций. — М., 2003. — С.28).

Історичні ритми українських «викликів та відгуків»

Ключовим елементом теоретичної системи А. Тойнбі є визначення, що в основі соціального розвитку лежить механізм «викликів та відгуків». «Виклики» можуть бути і природними, і соціальними. «Відгуки» даються творчими меншинами, які формуються у процесі «відповіді». Наприклад, поява запорізького козацтва у XVI ст. стала «відгуком» українського соціуму на турецький та кримськотатарський «виклики», в умовах, коли державна влада Речі Посполитої була не спроможна захистити населення. Посилення ж релігійного та соціально-економічного пресингу на українців призвело до національно-визвольної революції під проводом Богдана Хмельницького, в процесі якої козаки стали провідною верствою — творчою меншиною (відповідно до термінології британського вченого).

Внутрішній розбрат серед старшини та неспроможність консолідуватися перед новими викликами призвели Козацьку державу до Руїни й стрімкої втрати автономії. При цьому козаки, точніше, козацька старшина, поступово перетворилася з творчої меншини на панівну. Це відображається у посиленні економічного визиску населення, що поглиблювало соціальні суперечності і, врешті-решт, послаблювало власне правлячий клас. Тут слушно звернутися до слів А. Тойнбі: «Творча меншість, до якої колись нетворча маса ставилася дуже прихильно завдяки тим чарам, якими наділяє привілей творчого дару, тепер виродилася в «панівну меншість», позбавлену будь-якого чару, оскільки вона втратила творчі потенції. Ця панівна меншість утримувала свої привілейовані позиції силою...» (Тойнбі А. Дж. Дослідження історії. Том 1. — К., 1995. — С.350). У результаті соціальна структура українського суспільства спростилася, а воно саме начебто застигло, відстаючи в історичному розвитку порівняно з іншими європейськими народами.

Новий цикл розвитку починається з середини XIX століття. Визвольні рухи особливо актуалізували перед європейськими імперіями національне питання. Якщо в Австро-Угорській імперії перед українцями постав виклик отримання сприятливих умов для подальшого розвитку, то в Російській викликом стало заперечення існування українців як окремого етносу. Суспільство відгукнулося на це формуванням національної інтелігенції, стрімким розвитком національної культури.

Імперський виклик українству збігся з викликом, який постав перед європейською та російською цивілізаціями — різке розшарування суспільства внаслідок розвитку капіталістичних відносин. Власне, національно-визвольні змагання 1917—1921 років стали періодом, коли нова творча меншість намагалася віднайти відповіді на обидва виклики. Вузькість соціального досвіду національної інтелігенції в умовах збройного конфлікту обернулася поразкою у конкуренції з більшовиками за прихильність народних мас. Останні ззовні, за формою діяли начебто як творча меншина (у тому числі у національному питанні), а за змістом та методами — як правляча. Сповна така модель виявилася у перші два десятиліття радянської влади. З одного боку, проводилися коренізація, а з другого — силові акції: репресії, колективізація та голодомор. При цьому треба усвідомлювати, що тогочасні цифри зростання економічних показників приховували руйнування структур внутрішнього саморозвитку українського суспільства. Воно як нетворча маса використовувалося вже як ресурс для розвитку радянської імперії.

Фундаментальним викликом для українського суспільства стала Друга світова війна. Вона інтенсифікувала пошуки шляхів утворення національної держави, у тому числі за сприяння гітлерівської Німеччини. Цікавим у цьому плані видається експертний висновок вчених НАН України до проекту закону «Про визнання Організації Українських Націоналістів і Української Повстанської Армії воюючою стороною у Другій світовій війні за свободу і незалежність України».

Однак 1941—1942 роки показали, що впровадження «нацистського порядку» супроводжувалося жорстоким викликом існуванню українського народу як такого. Відгуком на це стало своєрідне примирення широкого загалу українців з радянською владою. Зазначимо, що остання також змушена була робити кроки назустріч та загравати не тільки з національними почуттями українців, а й імітувати наявність національної державності (утворення міністерств оборони та закордонних справ УРСР тощо). Ця імітація зберігалася у післявоєнний період, особливо з відмовою радянської держави від прямих силових заходів. В офіційній ідеології українці подавалися як друга після росіян державна нація СРСР (а це значить, що українцям був відкритий шлях до компартійної панівної меншості), однак при цьому органічний розвиток — насамперед культурний — українського соціуму гальмувався.

Виклики та відгуки доби пізньої Української РСР і нової України

В останні десятиліття XX ст. перед українським соціумом постали нові виклики. По-перше, загальноцивілізаційний — необхідність переходу від індустріального до інформаційного суспільства.

По-друге, соціально-економічний виклик, спільний для усього радянського простору — неефективна система господарювання не відповідала потребам часу.

По-третє, почало загострюватися національне питання: концепція «нової історичної спільноти — радянський народ» потенційно вела до знівелювання української культури та руйнування основ існування нації.

Специфікою історичної ситуації 1970—1980-х років було те, що панівна меншість СРСР все очевидніше демонструвала неспроможність до генерування ідей розвитку, що знайшло влучне відображення у метафорі «застій». При цьому у неї не вистачало й можливостей на силове утримування покори суспільства — держава обмежувалася репресіями проти окремих інакомислячих громадян. Лише з 1966-го по 1988 рік з СРСР було вислано 175 «антирадянських елементів», профілактовано за антирадянщину десятки тисяч людей.

Дії з реалізації на практиці концепції «радянського народу» лише погіршували ситуацію, стискуючи пружину невдоволення. Намагання ж «перезапустити» проект СРСР під виглядом перебудови та оновлення Союзу призвело до акту капітуляції радянського режиму.

Що стосується України, то відгуки на окреслені виклики мала давати інтелігенція — як науково-технічна, так і гуманітарна. Однак творчий потенціал першої був задіяний на виконання загальносоюзних завдань, а друга у своїй більшості була примушена до конформізму. Лише з лібералізацією політичного режиму у середині 1980-х років саме гуманітарна інтелігенція вийшла на перші ролі в українському суспільстві. Своєю активністю вона збудила національну самосвідомість українства. З історичної точки зору найвищим її досягненням стала Декларація про державний суверенітет України 1990 року. Це була відповідь на тиск у національному питанні періоду застою, однак її витоки були закорінені ще у процесі визвольних змагань 1917—1921 років.

«Народна рада» у Верховній Раді УРСР діяла як творча меншина і багато в чому визначала на той час порядок денний для республіки і навіть впливала на союзні процеси.

Події 1991 р. мали різноспрямований характер: тоді переплелися закономірні та випадкові чинники. Хто як не історики добре знають про силу випадку. З історичної ретроспективи серпневі події у Москві (ГКЧП) були приречені на невдачу з огляду на суспільно-політичну ситуацію в СРСР. І у цій якості вони були неочікуваним випадком, яким скористалася Україна. Проголошення державної незалежності стало результатом поєднання зусиль національної інтелігенції та частини партійно-радянської еліти УРСР, спроможної до змін внаслідок різних обставин. Треба наголосити окремо на тому, що ситуативно утворена нова політична еліта мала відносно широкий соціальний досвід (порівняно з українською інтелігенцією, яка боролася за національну державу в 1917—1921 рр.). Вказаний союз заклав підвалини державного будівництва і створив умови для опанування відцентрових тенденцій. Як показав грудневий референдум 1991 р., цей крок дістав підтримку переважної більшості людей в Україні, які пов'язали своє майбутнє та майбутнє своїх дітей з власною державою.

Відповіді доби незалежності

Сам факт появи незалежної України великою мірою означав зняття гостроти національного питання, тим більше що не йшлося про розбудову моноетнічної держави. Наступними за важливістю були питання соціально-економічного розвитку та переходу до постіндустріального існування України вже у державному статусі.

Тим не менше тоді українське суспільство надовго «застрягло» на першому питанні (зазначимо, що до нього воно повернулося і в 2005 р.). Погіршення економічної ситуації та інерція з проведенням очевидних і необхідних перетворень найболючіше вдарили саме по тій верстві, що мала давати відповіді на потужні виклики — інтелігенції. Замість пошуку адекватних відповідей вона була змушена боротися за виживання.

Десять років знадобилося для відновлення економічного зростання — відповіддю на соціально-економічний виклик виявилося встановлення олігархічно-бюрократичного капіталізму на старій промисловій основі. Недосконалість інституційних перетворень та егоїзм еліт призвів до того, що політичні протистояння у 2005—2007 роках та світова криза 2008—2009 років відкинули національну економіку на рівень середини 1990-х років і поставили під сумнів спроможність та право політичних еліт керувати країною. Цей провал частково був зумовлений тим, що не вдалося знайти відповіді на постіндустріальний виклик — слушні варіанти залишилися переважно на папері. У тому числі й через те, що інтелігенція значною мірою переживала величезні розчарування, позбувшись свого радянського статусу, була вимушена займатися самозабезпеченням.

Постіндустріальна економіка передбачає, насамперед, нову систему відносин усередині суспільства по лініях суспільство-держава та держава-бізнес. Особливо, якщо виходити з того, що в останні роки основний виклик перед українським суспільством лежав у соціально-економічній площині. З цієї точки зору не випадковим видається масовий прихід підприємців у політику та державне управління, який спостерігається з кінця 1990-х років. Більше того, це закономірне явище: нові соціальні відносини пробивають собі дорогу найкоротшим шляхом. Дивним є інше: приходячи у владу, представники нової економічної верстви не виконували своєї, якщо завгодно, класової ролі. Замість прискорення реформ та поліпшення умов господарювання, вони ставили на перше місце власні інтереси, підлаштовувалися під недосконалу систему державного управління, ставали її частиною, часто не найкращою.

І справа не в окремих особистостях. У цьому — наочна демонстрація незрілості підприємницької верстви. Для цього були історичні прецеденти — такою ж незрілою була національна інтелігенція у 1917—1921 рр., як і запорізьке козацтво у XVII столітті. Утім, в останньому випадку мав місце яскравий символічний крок, коли 1620 р. Військо Запорізьке на чолі з гетьманом Петром Конашевичем-Сагайдачним вступило до Київського православного братства, тим самим продемонструвавши розуміння провідного виклику того часу і сформулювавши своєрідну програму дій у відповідь на нього.

В останні роки у державному будівництві додалися нові проблеми. Проблематизація мовного питання та зростання впливу радикальних рухів (під різними ідеологічними гаслами) видаються спробами переглянути оптимальну відповідь, яку дало українське суспільство з національного питання у 1991 році. Якщо економічна криза відкинула суспільство на десятиліття назад, то подальша інтенсифікація протистояння за цими конфліктними лініями повертає Україну у бурхливі 1990—1991 роки. У цьому, окрім егоїстичних інтересів певних політичних сил, з усією очевидністю проглядається відсутність історичної свідомості та історичної відповідальності, як і відсутність розуміння незакінченості державотворчого процесу, а відтак його особливої чутливості.

«Довгий» 1991 рік, або українська держава як диво

З історичної точки зору Україна й досі продовжує існувати у суспільно-політичному просторі, утвореному великими і навіть драматичними подіями 1991 року. Українська історія показує, що об'єктивні обставини часто були проти національної держави — і у XVII ст., і у 1917—1921 роках. За великим рахунком, кінець XX ст. теж не був винятком із цієї закономірності. Зокрема, розгортання глобалізаційних процесів ослаблювало інститут держави як такий та підштовхувало інтеграційні процеси. Тому утворення нових суверенних держав йшло всупереч цим тенденціям.

Крім того, потужні міжнародні гравці не сприймали появи незалежної України. Можна вкотре згадати, що президент Сполучених Штатів Джордж Буш, виступаючи у Верховній Раді УРСР, негативно оцінив перспективи української незалежності, заявивши, що американці не підтримають «самогубний націоналізм», ... «угода «дев'ять плюс один» вселяє надію на те, що республіки поєднуватимуть велику автономію з активною добровільною взаємодією». Ось як сприймалось українське прагнення до власної держави! «Виправляти» таку лінію довелося, зокрема, Бушу-молодшому. Так, у його мемуарах знаходимо твердження, що він і Жак Ширак багато в чому притримувалися різних поглядів, у тому числі й тоді, коли «на одній з нарад він (Жак Ширак. — **Авт.**) виголосив: «Україна — частина Росії» (Джордж Буш. Ключевые решения. — М.: 2011. — С.467). За його ж словами, «незважаючи на окремі невдачі, ... українці повернулися до співтовариства вільних людей» (там же. — С. 495).

Тому є всі підстави вважати створення умов для виникнення сучасної української державності результатом збігу обставин. Тоді українське суспільство використало історичний шанс і в цьому були одночасно об'єктивна закономірність і, якщо завгодно, диво.

Визначення певної випадковості того, як постала держава, підкреслює, що це не одномиттєва подія і що й зараз країна перебуває у цьому процесі. Такий погляд може принести далекосяжні політичні та соціальні результати. У запалі гострої боротьби політичні еліти забувають про незавершеність державотворення та розгойдують і без того вутлий суспільний човен.

Відповідно в елітах і в громадській думці належить відновити почуття крихкості державності, а це передбачає повернення до діалогу. Подальша владна консолідація як самоціль, яка не супроводжується пошуками суспільних компромісів, свідчитиме про перетворення правлячої еліти на панівну меншість. Це, з огляду концепції А. Тойнбі, означатиме зупинення у розвитку. Риторичним є запитання: чи може Україна зараз зупинитися? Більше того, можна стверджувати, що намагання зупинитися в подальшому обернеться більш радикальними збоями в державному і суспільному механізмах.

Попри закономірну недовіру до влади, яку фіксують соціологічні опитування, українське суспільство та еліти зберегли потенціал енергії, яка привела до створення національної держави у 1991 році. Відповідно, збережений і простір для політичного і соціального діалогу. Треба лише абстрагуватися від штучних проблем, переорієнтуватися з політичної сфери, куди постійно «сповзає» суспільний порядок денний, на соціально-економічну — саме в ній ключ від успіху української державності.

Модернізація: що вкладається в цю формулу?

Важливе значення має розуміння основного закону революційних змін: вони замислюються і конструюються політиками, а здійснює їх народ. Між ідеалом і реальним змістом — чимала дистанція. Глибину, темпи адаптації суспільства до нових реалій визначають два чинники:

— цивілізаційна і культурна готовність людей до перемін;

— наявність у країні інтелектуального прошарку лідерів, які вичерпно уявляють необхідність, рівень і реальні напрями розриву зі старим суспільством та історично обґрунтовані й вивірені шляхи конструювання нової системи суспільних відносин з урахуванням міжнародної орієнтації країни, необхідності гарантування її безпеки.

Є всі підстави вважати створення умов для виникнення сучасної української державності результатом збігу обставин

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

Основний характер і зміст цього періоду для України — демонтаж радянської системи (багато в чому руками вчорашніх комуністів) та формування каркаса держави у вигляді її інститутів на відмінній від попередньої соціально-політичній та економічній платформі. Несуча конструкція такої платформи — інститут приватної власності, що утворився шляхом приватизації, причому переважно у радянському виконанні, як колективізація навпаки.

Загалом це був надзвичайно складний і болісний, але історично значущий для країни етап, у ході якого закладались основи нової влади, економічних і суспільних відносин, суспільних цінностей. І цей цикл (15—20 років) ознаменував практичне завершення новітньої доби, який засвідчив крах комуністичного експерименту та остаточний розпад СРСР, те, що Україна вже не повернеться у минуле. Ось чому для нас історично лише зараз завершилося ХХ, або, як його іще називають, «червоне» століття.

Відтак, ми тільки вступаємо у постновітню добу, а відповідно постаємо перед новими викликами. Що, у свою чергу, вимагає розуміння природи сучасного суспільного розвитку. В принципі сьогодні очевидні основні тенденції майбутнього, що дозволяє передбачати виникнення тих чи інших завдань. Проте на більші передбачення та прогнози ми не спроможні. І, мабуть, не тільки ми. Особливо з огляду на світосистемну кризу, помножену на глобалізацію, коли на зміну періоду визначеності приходить етап невизначеності і навіть не осмислених ще викликів та загроз.

Через масштаб ключових проблем ХХІ століття (виснаженість природних ресурсів, дефіцит енергоносіїв та водних ресурсів, необхідність подолання негативних наслідків масштабного впливу людини на довкілля, переміщення людей і виробництв, конфлікти й тероризм, темпи технологічних революцій та зміна характеру діяльності людини) спроможність адекватно реагувати на них лише через засвоєння уроків історії є вже далеко не достатньою. Хоча історичні процеси в осяйний період усе ще будуть значною мірою моделюватися з ретроспективних позицій.

Сьогодні обов'язковим і визначальним елементом розмов та планів подальшого державного життя є теза про необхідність модернізації суспільства та країни. Що таке модернізація? Чергова адаптація до нових реалій сучасності? Як на мене, слід погодитися з визначеннями фахівців, що розглядають модернізацію на пострадянському просторі як «скоординовані у масштабах держави зусилля, спрямовані на подолання відсталості країни та виведення її на якісно новий рівень розвитку» (Иноземцев В. Призыв к порядку. — Свободная мысль. — 2008. — №10. — С. 59).

До перших історичних прикладів модернізації науковці відносять «революцію Мейдзі» в Японії в 1866—1873 роках та реформи, що відбувалися після об'єднання Німеччини в 1871 році. В обох випадках відсталі до того країни за 20—40 років забезпечили собі статус регіональних економічних і політичних лідерів на базі прискореного промислового переобладнання, а також активного використання досвіду передових держав, своїх національних особливостей.

У міжвоєнний період аналогічна стратегія була використана Союзом РСР у процесі індустріалізації. Після Другої світової війни масштабні модернізації відбулися у Японії, Франції, Південній Кореї й ряді інших держав Південно-Східної Азії та Латинської Америки.

Наша політика у цьому плані орієнтована переважно на вестернізацію. Нагадаю, що у 1907 році П. В. Струве виокремив в революції дві течії: першу з них він назвав «modera» — рух до сучасності, під яким малась на увазі «вестернізація». Другу — характеризував як елементарну: стихійне прагнення низів до вивільнення від матеріальних злиднів. Інакше кажучи, прагнення простої людини бути нагодованою, мати наділ, котрий допоможе її забезпечити (див.: Струве П. Б. Patriotica. — М. 1997. — С. 23).

Вестернізація — це, як правило, доля відсталих країн. Полягає вона у відтворенні західного способу життя та західних ідеологічних стандартів без будь-якої опори на національний грунт. Слід також підкреслити, що процеси вестернізації здебільшого продукуються зовнішнім, у першу чергу західним впливом. А деякі з них, включаючи революції, взагалі були прямо підтримані збройними силами Європи. Так, перемога Англії в наполеонівських війнах та вражаючий розмах індустріалізації викликав на континенті прагнення переймати англійську техніку та соціально-економічні інститути. Тому першими «революціями ззовні» були європейські революції 1848 року (див.: Нефедов С. А. Истоки 1905 года: «Революция извне»? — Вопросы истории. — 2008. — №1. — С. 48).

Цей екскурс дає змогу з'ясувати механізми революцій в Росії та Україні у ХХ столітті, включаючи останні наші події, які отримали визначення «помаранчева» революція. Взагалі кольорові революції — просто класичний зразок вестернізації: мають місце і всебічний вплив, і зацікавленість Заходу, і провідна роль інтелігенції (інтелектуалів), які виступають провідниками європейського впливу, користуються ідеологічною, політичною та фінансовою підтримкою ззовні.

Маючи раніше міцні індустріальні позиції, Україна не представлена сьогодні на світових ринках не те щоб високотехнологічною продукцією, а й продукцією високого ступеню переробки взагалі. Відповідно ті завдання, які формулюються, це, у кращому разі, плани з розвитку навздогін, а не соціальне проектування. Це намагання підлаштуватися під європейський світ, а не вбудовуватися в нього.

Українська свідомість у своїй сукупності все ще не готова до того, що модернізації неможливі без мобілізації, готовності і спроможності заробляти свій добробут власними зусиллями. Адже на зміну ілюзії, яка матеріалізувалася на референдумі у грудні 1991 року, що незалежність забезпечить процвітання, схоже, приходить нова — Євросоюз буде вирішувати всі наші проблеми. До того ж ми виявилися не готовими приймати складні рішення і нести відповідальність за них. А тому переважно, і вже за звичкою, ставимо завдання не на «виріст», а міфічні орієнтири, наближення до яких складно виміряти та оцінити.

Ми не готові до самообмеження та самодисципліни. Вважається гарним тоном висловлюватися стосовно майбутнього українського провалу, а вимоги політиків усіх мастей та відтінків, владних і опозиційних зводяться до одного: треба все змінювати: економіку, політику, владу, президента — інакше кінець.

Україні, як ніколи, сьогодні потрібен «соціальний договір» народу і влади, побудований на принципі взаємної відповідальності. Належить зламати стереотипні твердження, що модернізація така, які ментальність людей і політична культура владних сил.

Ми повинні і спроможні сформувати нову стратегію розвитку країни. Це і виклик, і можливості для України.

Держава і влада: нові тенденції

Карл Маркс і Макс Вебер вважали необхідним атрибутом держави фізичне примушування своїх громадян до певних дій та поведінки. Відповідно був час, коли ефективна влада легітимізувала саму себе. Однак із 70-х років вона втратила таку свою легітимність та спроможність до мобілізації громадян звичним для себе способом. «... Зараз, — стверджував відомий дослідник Ерік Хобсбаум, — жодна держава не може зробити того, що кожна з них легко робила у ХХ столітті, — примусити мільйони своїх громадян піти й віддати своє життя в ім'я своєї країни. ... Прості люди більше не хочуть, щоб ними управляли» (Эрик Хобсбаум. — Свободная мысль-XXI. — 2004. — №12. — С. 4).

У цьому зв'язку особливої гостроти набувають питання змісту діяльності влади та її функцій, співвідношення легітимності влади і довіри до влади у молодих демократіях, у тому числі в Україні. Річ у тім, що через історичні обставини ми інстинктивно все ще відштовхуємо цінності західного світу. На думку істориків, таке відставання почалося ще в період княжих міжусобиць Київської Русі. А вже при монголах князі перейняли ставлення до держави як до своєї особистої власності, тоді як у домонгольській Русі князь був лише суверенним правителем, але не власником держави (див.: Ричард Пайпс. Влияние монголов на Русь: «за» и «против». Историографическое исследование: — Неприкосновенный запас. — 2011. — №5).

Утім, розрив між легітимністю та довірою завжди був і залишатиметься центральною проблемою в історії демократії. Проте сьогодні вона набуває особливого звучання через те, що світ увійшов у стадію невизначеності та кризи. Немає надійних рецептів її швидкого подолання. Така неспроможність адекватної відповіді на нові виклики народжує недовіру до демократичного устрою, відбувається посилення індивідуалізму, відхід у приватне життя, падає політична воля та збільшується непорозуміння між владною елітою й людьми. І те, що за останніми соціологічними дослідженнями 41% людей в Україні проти 28% у 2007 році вважають, що жодним чином не можуть вплинути на рішення влади, лише актуалізує постановку питання у такій площині.

Оскільки легітимність — це правова ознака, процесуальний факт і незаперечний результат голосування, очевидними є й завдання: правова база виборів має відповідати усім демократичним стандартам, а самі вибори повинні відбуватися чесно і в належні терміни. При цьому слід враховувати те, що демократичні процедури, як і часті вибори, до чого дехто закликає, не завжди гарантують формування влади, що користується довірою, особливо якщо обрані незалежні від тих, хто їх обрав. Необхідно мати систему стримування і противаг, формальних і неформальних обмежень, контролю за владою, упокорення політиків правом. На зміну трактування народу як виборця має прийти розуміння його як контролера, як носія вето, як судді (див.: Пьер Розанваллон. Контрдемократия: политика в эпоху недоверия. — Неприкосновенный запас. — 2012. — №4). Належить поглиблено осмислити проблему недовіри як складового елементу політичної системи.

Авторитаризм і проблема лідерства

Очікувана четверта хвиля демократії, яку мали викликати кольорові та мережеві революції, судячи з усього, перекривається сплеском авторитаризму в новій цивілізаційній ситуації — кризі ліберальної демократії та її політичної системи. Доходить навіть до тверджень, що формальна демократія переживає сутінки. Вони та подібні пророкування, схоже, покликані прищепити щось на зразок «теорії перманентної безнадії» (цей іронічний вислів належить Сталіну) щодо цінностей західної цивілізації.

Логіка та філософія авторитаризму (низка вчених та експертів взагалі доводили його неминучість та необхідність у процесі трансформації тоталітарних держав чи для здійснення прориву країни від відставання) бачиться, окрім іншого, як своєрідна реакція молодих демократій на реалії сучасності. Як наслідок неусталеності та розгубленості публічних колективних інститутів влади перед нетиповою кризою системного характеру, «втечі» від відповідальності і навіть бажання делегувати її іншим, у тому числі для свободи політичних маневрів.

Побіжно зазначу, що «фактор ситуації» надає нового звучання одвічній темі — «роль особистості в історії». Особливо з нашою невмирущою вірою в доброго царя. Загальним місцем є нарікання на слабкість лідерства. Трагедія багатьох епох — у невідповідності лідерів завданням, які ставило життя. Це якраз наочно виявляється сьогодні. І не тільки в конкретних спільнотах, а й на рівні усього людства.

Разом з тим не треба забувати, що з розповсюдженням демократії політика набуває дедалі масовішого характеру. Нині ми живемо в епоху мас і масових вождів. Відтак на часі в першу чергу говорити про колективне лідерство в особі партій, що перемагають на виборах. Вони «вистрілюють» лідерів, які зобов'язані діяти у чітко визначених правових межах і не наділені можливістю приймати рішення на власний розсуд, навіть потрібного характеру. За таких обставин можна погоджуватися з К. Каутським: «Під такими видатними особистостями не обов'язково треба розуміти величних геніїв. І посередності, і навіть ті, хто стоїть нижче середнього рівня, а також навіть діти й ідіоти можуть стати історичними особистостями, якщо їм потрапить в руки велика влада» (Каутский К. Материалистическое понимание истории. — М. — Л. — 1931. — Т.2. — С. 687). Справді, далеко не всі, хто береться за великі політичні ролі, перебувають на належній моральній та інтелектуальній висоті.

Можна виокремити такі характерні засоби та інструменти, які застосовуються авторитарними режимами: пропаганда ідеї сильної держави, педалювання теми «суверенної демократії», звуження політичного простору для свободи і політичної конкуренції, обмеження можливостей інститутів громадянського суспільства, звернення безпосередньо до народу, вироблення «зручного» правового поля, зменшення незалежності парламенту, підпорядкування судової системи, створення образу ворога (внутрішнього і зовнішнього), залучення релігії й церкви для підвищення своєї легітимності, контроль ЗМІ, акцентування уваги на традиційних суспільних цінностях, проведення політики з позицій протискування рішень, як вимоги моменту, що сприймається людьми в періоди невизначеності та невдоволення.

Як тут не згадати Плутарха і його біографію афінянина Фокіона, політика і полководця пізнього періоду Афін, якого населення витримувало із невдоволенням, але в періоди небезпеки знову й знову обирало його керівником. Для роздумів наведу також думку німецького вченого Ганса Гюнтера: «У кожного народу та в будь-який час, як і за будь-якої форми державного правління, в усіх верствах живуть люди, яким тільки зовнішні обставини забороняють розвивати успадковані ними диктаторські схильності. Я передбачаю, що явища такого роду часті сьогодні насамперед у «слабкорозвинених», «звільнених від колоніального гніту» країнах, у народів і племен, які, утім, за багато тисячоліть з кінця палеоліту цілком мали всі шанси, щоб «розвинутись» (Гюнтер Г. Ф. К. Мои впечатления об Адольфе Гитлере. — М. 2013. — С. 59—60).

Фактично йдеться про повернення до застарілої політики з позицій сили, за якої люди та суспільство розглядаються як засіб. Засіб для досягнення політичних цілей, але при цьому в них не бачать мету. Усе робиться для того, щоб не допустити десакралізації влади. Цьому підпорядковується насамперед кадрова політика. Вона вибудовується на принципах бойової товариськості, ставка робиться на тих, кого знають і кому довіряють. Спільне минуле та зв'язки стають кодексом поведінки, робочою моделлю нової державної номенклатурної системи. Формується клановий правлячий клас. Політика більше не визначається конфліктом ідей чи зіткненням соціальних або економічних інтересів. Вона більше стосується монопольного патронату з боку влади.

Варто зауважити, що хвиля авторитаризму наростає у момент, коли Захід переживає кризу, дефіцит лідерства, перебуває у непростих пошуках відповідей на нові виклики. А в Центральній та Східній Європі спостерігається розчарування у демократичних інституціях через складнощі інтеграції в євроатлантичне співтовариство. Цей феномен підживлюють також невдалі або незавершені революції.

Зокрема, вони позбавили пострадянські суспільства їх світоглядної основи. Зруйновані традиції, але не створена власна соціальна пам'ять. Все ще немає виразних символів, які знаходили б відгук у людських душах. Утім, недостатньо й часу, щоб народна пам'ять скільки-небудь акумулювала нові символи й цінності. До минулого люди відчувають більшу емоційну прив'язаність. З цим не можна не рахуватися, як не можна і використовувати це для проведення політики в інтересах панівної меншості.

Українські реалії

Не бракує тверджень, що Україна підвладна авторитаризму (навіть диктатурі) та інфікована авторитаризмом через особливості відправлення в ній влади та невміння наших людей самостійно облаштовувати своє життя. Повністю заперечувати це було б абсолютним безглуздям.

Разом з тим історична природа і пов'язана з нею ментальність українського народу, розклад політичних сил, наявність доволі сильної опозиції, якій у ряді регіонів фактично належить влада (інша справа, що вона за своєю сутністю сама тяжіє навіть до диктату), різновекторні суспільні погляди та устремління (взяти хоча б ставлення до ЄС та ЄЕП), відмінності у ціннісних орієнтаціях та життєвих установках, розбрат у релігійному середовищі, яке частогусто нагадує політичні партії, що, окрім іншого, ще й моляться, неослабна зовнішня увага до України, незалежні і диверсифіковані за патронатом ЗМІ та широкий доступ до Інтернету — ці та інші чинники відіграють роль запобіжника від спроб (а вони скрізь були, є і будуть) концентрації влади в одних руках. Скажімо, й надалі на президентських виборах переможець матиме підтримку у межах 50+, а у Верховній Раді не буде виразно домінуючої, не кажучи вже про конституційну, більшості. Можливі лише варіанти на місцевому рівні.

Як на мене, особливість моменту — не стільки у персоніфікації влади, скільки у персоніфікації відповідальності за стан справ у країні.

Закоріненим виглядає те, що українська влада тотально оцінюється негативно, користується невисоким авторитетом у людському сприйнятті. Наше суспільство настільки вдарене політикою негативного змісту, що критика влади вважається обов'язком і гарним тоном, ознакою принциповості та прогресивності, навіть європейської обраності.

Вже майже за традицією у фокусі суспільної критики завжди перебуває Президент України. Звинувачування з боку людей, як правило, мало хто чує і звертає на них увагу. Звісно, це погано. Але коли неприємні відгуки й характеристики, у тому числі особистого характеру, суцільним потоком звучать від народних депутатів, лідерів громадської думки, представників самоврядування і виконавчих структур, тобто самих представників влади, формальних союзників і політичних соратників, які переслідують свої цілі — від благородних до задоволення особистих амбіцій і помсти — тоді такі оцінки отримують повністю інший резонанс, мають вигляд ледь не офіційної лінії. У такий спосіб — свідомо чи мимохідь — формується розгульний суспільний психоз, який, наприклад, зіграв багато в чому роль рушія трагічних подій у Росії у 1917 році. Тоді навіть великі князі нещадно критикували Миколу І і його сім'ю, чіпляли червоні банти і першими стали жертвами кривавого молоху.

Глава держави — фігура особлива в системі влади, а тим більше в неусталеній країні, в якій сильне сприйняття влади як обраності. Відповідно демонстративно-викличне приниження першої особи, підміна критики огульним паплюженням неминуче послаблює не просто Президента, а всю державну систему, власне державу.

Парламентаризм у політичних системах

Розповсюдження в світі, включаючи й європейський континент, протестних вірусів демонстрацій свідчить про невдоволення людей не лише авторитарними режимами, а й демократичними системами, які не змогли гарантувати їм права та умови для гідного життя. Це стає проблемою і одним з найбільших викликів нинішньої доби. Потрібна серйозна перебудова політичних систем, щоб вони сповна служили суспільним потребам, а не обслуговуванню правлячої меншості. Належить активізувати зусилля для подолання партійного егоїзму, розробки життєспроможних і прийнятних сценаріїв розвитку на основі справжнього лідерства та зміцнення демократичних моделей.

Політики мають розуміти важливість таких дій не лише з обов'язку, а й відчувати це серцем, що фактично є синонімом поняття честі.

Прагнення людей до більшого політичного впливу на суспільні процеси, до того, що воля народу має бути основою для повноважень уряду, посилює вимоги до парламентів як ключової ланки та символу представницької держави. За даними дослідження Міжпарламентського Союзу та Програми розвитку ООН (квітень 2012 р.), у 190 із 193 країн діє певна форма парламентаризму, загалом нараховуючи понад 46000 представників (депутатів). Існування парламенту не ототожнюється з демократією, але демократія не може існувати без парламенту.

Громадський тиск на парламенти зараз є більшим, ніж будь-коли. За особливих нинішніх умов якраз вони покликані забезпечувати діалог і компроміси, консолідувати та формулювати інтереси всієї нації, ефективно контролювати виконавчу гілку влади, забезпечувати стратегічні та ефективні відповіді на зміни у вимогах громадськості до представництва її інтересів. Небезпекою для них є неспроможність парламентів сповна відповідати підвищеним суспільним очікуванням. У такий спосіб підривається віра в парламентський процес.

Нам особливо необхідна зрозуміла відповідь на доленосне питання: чому ніяк не складається в Україні парламент, чому ніяк не складається народне представництво? Чому він нагадує людину, яка крутить педалі велосипеда лише для того, щоб не впасти?

Продиктований вибір

Україна поставлена перед необхідністю остаточного вибору між Євразією і Європою. Він визначатиметься не стільки нашою позицією, скільки результатом змагань між РФ і ЄС за Україну. Схоже, битва за неї ніколи не завершиться.

На стороні європейського пункту призначення — більшість українського політичного класу (панівної меншості), яка керується домінуючим трендом: Європа — це цивілізаційний вибір. Відносно європейського проекту в короткотерміновій перспективі (заглядати за «горизонт» ніхто не збирається) немає підстав для песимізму. Європа залишатиметься потужною опорою геополітичного порядку ХХІ століття. Тим більше, що в ній живе лише 7% світового населення, а на її долю припадає 25% світового товаровиробництва і 50% витрат на соціальні потреби (за оцінками А. Меркель).

Почавши диктувати жорсткі правила взаємин, які назвали торговельною війною, Росія, за оцінками її ж експертів, вже змирилася і сприймає як даність те, що Україна «підпише Асоціацію і ЗВТ з ЄС й почала готуватися до життя в нових умовах».

Незалежно від того, куди остаточно схилиться Україна, вона не отримає одразу, на що розраховує, більш-менш відчутного позитивного результату. Швидше — навпаки. Не виграють від цього ані Росія, ані Європа. Зокрема, так чи інакше доведеться переглядати рішення про позаблоковий статус країни. Постане необхідність переструктурування Верховної Ради, оскільки фракція КПУ категорично обстоює російський напрям у зовнішній політиці.

Цілком очевидно, що попередня тактика рівновіддаленої наближеності до цих центрів є непрацюючою для втомленої України через тривале перебування у «довгому» 1991 році.

Володимир ЛИТВИН,
академік НАН України.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Професія — хірург, покликання — священик

Зцілювати тіло і душу одночасно — таке покликання Олега Корицького* (на знімках)*. Він працює завідувачем хірургічного відділення Путильської центральної районної лікарні. А в інший час протоієрей Олег є настоятелем Свято-Троїцької церкви села Киселиці. У розмові з кореспондентом «Голосу України» він розповів, як вдається поєднувати два такі різні заняття.

— Я закінчив Чернівецький медінститут і після інтернатури 1997 року прийшов у Путилу працювати хірургом. Роблю багато операцій: і травматологія, і загальна хірургія, і урологічна допомога, і судинна хірургія. Тут усе перемішано, що треба, те й оперуєм. Багато ургентної хірургії, пов'язаної з працею людей. У нас ліс рубають, а це робота небезпечна — бувають травми: чи ногу порубає, чи руку. Різні люди — різні проблеми.

— Що спонукало вас стати священиком?

— Після школи, вже в медінституті в Чернівцях, я познайомився з монахами, які дали мені, можна сказати, поштовх. А потім тут, у Путилі, оперував когось із родичів священика села Сергії Василя Фокшека. Він і став моїм наставником — багато навчив духовної науки і направив на таку дорогу. Каже: дивись, Олеже, були й лікарі серед святих, Богу служили — вірили у Воскреслого Христа.

— А й справді, чи багато таких випадків в історії?

— Митрополит Антоній Сурожський, в миру Андрій Борисович Блум, був єпископом Російської православної церкви, філософом, проповідником. 1938 року закінчив біологічний та медичний факультети Сорбони. А 1939-го таємно прийняв чернечі обіти і вирушив на фронт армійським хірургом (1939—1940), потім працював лікарем у Парижі. Під час окупації Франції брав участь у русі французького Опору. є один приклад — архієпископ Лука Войно-Ясенецький (мирське ім'я — Валентин Феліксович Войно-Ясенецький). Цей православний святий був ще й хірургом, доктором медицини, професором, святителем та проповідником XX століття. До 1917 року він працював медиком у земських лікарнях середньої Росії, пізніше — головним лікарем Ташкентської міської лікарні, професором Середньоазіатського державного університету. На початку 1920-х років з іменем Луки прийняв чернечий постриг, згодом був висвячений на сан єпископа. Багато разів його ув'язнювали, відбував заслання. Та це не завадило Луці написати 55 наукових праць із хірургії, фізіології та анатомії, 12 томів проповідей. Ми навіть вчилися за його книжками в інституті.

— Все-таки чи був якийсь поштовх, після якого ви зрозуміли, що не лише скальпелем можна зцілити людину?

— Я познайомився з отцем Оксентієм, який служив 65 років у парафії сіл Киселиці й Дихтинець. У нього хворіла матушка Марія (вже покійна), і я приходив перев'язки робити після операції. І ось одного разу отець Оксентій каже: «Ти чоловік простий по характеру, і тобі треба йти в священство». Так ми з ним потоваришували. Я завжди приходив до нього по духовну пораду, як до старшої мудрої людини. Він дожив до 96 років. А я, ставши священиком, служив кілька місяців на парафії села Рижа, потім владика Чернівецький і Буковинський митрополит Онуфрій направив мене на служіння в село Плоска — там я відслужив дев'ять років. Затим митрополит перевів сюди на парафію в Киселиці, і мені ще довелося з нині покійним отцем Оксентієм два роки служити тут. Весь цей час я не полишав роботу в Путильській лікарні хірургом і їздив на службу по селах. Вдячний і голові райдержадміністрації Василю Сафроняку, який був головним лікарем 17 років у нашій лікарні, і ми з ним разом працювали, і нинішньому головному Михайлу Дячуку — за те, що завжди з розумінням ставились до моєї служби й роботи.

Живу по волі Божій, як Господь управляє, так хай і буде. Поставили завввідділенням хірургії, то й виконую цю роботу. У лікарні своє послушаніє, а в церкві — своє. Як монахи кажуть: «Послушание превише поста и молитвє». Головне — виконувати свою справу добросовісно. Насамперед даси відповідь перед Богом, що ти в своєму житті зробив.

Записав Олександр КЛИМЕНКО.

Путила—Киселиці Чернівецької області.

Фото автора.

Зарубіжні телеканали демонструватимуть кольорову корівку

Мультфільм одинадцятирічної співвітчизниці відібрано на конкурс у Варшаві

Восьмикласниця із села Петрик Літинського району на Вінниччині, 11-річна Даринка Котелянець, представить на Міжнародному фестивалі дитячого і юнацького кіно «Дозволено до 21» мультфільм про... свою корівку Зорьку.

Після того, як стрічку відібрали для конкурсного показу, мультик йде на телеекранах у країнах Європи. Транслюватимуть його до 17 вересня, дня відкриття фестивалю. Нинішнього року він відбудеться у Варшаві. Свій перший мультфільм юна вінничанка знімала у Дрездені, у школі відомого європейського мультиплікатора Рольфа Бірна. Саме там відбулося засідання асамблеї Міжнародної спілки непрофесійного кіно УНІКА, на якому серед 16 робіт із низки європейських країн журі рекомендувало на конкурс мультфільм Даринки Котелянець під мелодійною назвою «Ohla-la». У Дрездені дівчинка отримала свою першу нагороду за кінороботу. Вручив її вже згаданий Рольф Бірн. Про те, як сільська дитина потрапила на заняття до школи знаного мультиплікатора, кореспонденту «Голосу України» розповіла творчий директор Міжнародного дитячого, юнацького фестивалю аудіовізуальних мистецтв «Кришталеві джерела» Олена Зеленська.

Даринка Котелянець із призом фестивалю «Кришталеві джерела-2013».

Добре серце видно через кордони

— На Даринку Котелянець німецький мультиплікатор звернув увагу після трансляції одного з дитячих кліпів, — каже пані Олена. — Даринка була героїнею ролика. Її оченята, обличчя випромінювали доброту і дитячу безпосередність. Кліп зняли учасники минулорічного фестивалю «Кришталеві джерела», який уже два роки поспіль проходить у Вінниці. Дівчинка виконує на фестивалі роль «кришталинки». Без її участі не відбувалися найважливіші заходи. Рольф Бірн запросив Даринку у свою школу «Аніма». Він навчає дітей із різних країн мистецтва знімати мультфільми. До Дрездена ми їздили в лютому. До того дівчинка написала багато сценаріїв і пісень до них, але жоден їй не сподобався.

Незадовго перед поїздкою Олена Зеленська захворіла. Застуда вклала її в ліжко. У цей час зателефонувала Даринка. З її голосу можна було зрозуміти, що зі сценарієм справи кепські.

— Даринка одразу захвилювалася, коли дізналася, що я хворію, — продовжує пані Олена. — Вона намагалася чимось допомогти мені. Каже, давайте я вам привезу молочка. Вип'єте й одужаєте. Якщо не хочете, щоб їхала, передам поїздом. А тоді на хвилину замовкла і захоплено продовжила: «А давайте знімемо мультфільм про нашу Зорьку. Вона така добра, її молочко лікує людей. Правда ж, заслуговує на те, щоб показали по телевізору?».

Мультфільм Даринки мав неабиякий успіх. Журі і глядачі приємно вразив сюжет твору. Корівка виходить пастися на поле, встелене різнобарвними квітами. Ще на подвір'ї вона поживилася тюльпанами біля будинку. Після цього її спинка стала вкрита пелюстками. Далі хоч би які квіти з'їдала, їх кольори проявлялися на частинках тіла. Зрештою, заквітчаними виявилися і хвіст, і роги. А потім з'явилася дівчинка з віночком на голові. І дійничка в неї була розмальована квітами. Коли мала стала доїти корівку, то у відерце потекло кольорове молочко. Після чого з нього утворилася на небі веселка. І все це супроводжувалося веселою пісенькою з приспівом, зрозумілим на всіх мовах: «Ой-ля-ля!». Саме так підспівували глядачі в залі, коли транслювався мультфільм юної вінничанки.

Знімали мультфільм у Центрі телебачення і кіно у Дрездені. Крім сценарію, Даринка написала слова і навіть придумала мелодію до пісеньки, яка звучить у стрічці. Аранжування зробив польський композитор Дамян Чайка. У роботі над фільмом Даринці допомагала випускниця школи Рольфа Бірна «Аніма» киянка Василина Гарань. Слова із приспіву «Ой-ля-ля!» відомі на всіх мовах. Тому їх так легко й так охоче підспівував весь зал.

Заспівала б, як на весіллі

У Дрездені кожен учасник відбору мав представити свою країну. Даринка привезла із собою національне вбрання, заквітчала голову віночком і так вийшла на сцену. Дівчинка гарно співає. Два роки тому вона виборола друге місце на Міжнародному фестивалі «Зоряна мрія» в Києві. Перемогу їй принесло акапельне виконання давньої української пісні «Зозуля». У Дрездені вона теж зачарувала зал цим твором. Її не відпускали зі сцени. Двічі викликали «на біс». Спочатку вона заспівала по свою Зорьку. А потім утнула аж 20 куплетів відомої народної «Ти ж мене підманула».

— Даринка так увійшла в роль, що готова була й далі співати, але я стала хвилюватися, що вона виконуватиме куплети, які чула в селі, але які не для дітей, — каже Олена Зеленська. — Я показую їй руками: «Годі вже, кланяйся!». І добре, що вчасно зупинила. Бо потім Даша сказала, що заспівала б так, як на весіллі, адже слова довгої пісні знає до кінця. Хоча виконувала українською, але ж її записували телевізійні камери.

21 серпня в селищі Штормове в Криму Даринка виступила в ролі ведучої на відкритті ще одного дитячого фестивалю — «Екзамен для дружби». Представники юного покоління різних національностей, які проживають на теренах нашої держави, упродовж п'яти днів складатимуть «екзамен на дружбу». За сценарієм, на закритті фестивалю також виступатиме героїня нашої розповіді. Перед від'їздом до Криму Даринка розповіла, що дуже заклопотана по господарству: «Мама з бабусею поїхали аж у Хмельницький скупитися до школи, а на мене залишили корову, козу. Корівку я вже в обід видоїла і відправила в череду, а тепер буду доїти козу, після цього піду на город, треба трохи бур'яни прополоти, бо скоро час картоплю копати».

— Селянська дитина... Як вузько це звучить. Але таку дитину не соромно показати усьому світові, — чи не про таких, як наша героїня, писав свого часу її відомий земляк, знаний майстер слова Михайло Стельмах?

Віктор СКРИПНИК.

Вінницька область.

Фото автора.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

У ритмі серця,

або Як білоруска полюбила наші вареники завдяки африканським барабанам

У арт-директора рекламного агентства, дизайнера за фахом Альони Красовської, яка родом із Білорусі, є чимало причин зізнаватися в любові до України. По-перше, дівчина небайдужа до вишиванок, етнофестивалів і народних пісень. А ще вона обожнює українські вареники з картоплею і без акценту вимовляє «смачного!». На запитання: «Чому п'ять років тому, обираючи між Києвом, Пітером і Москвою, залишилася в нашій столиці?» — відповідає зі щирою усмішкою: «Бо закохало в Україну все! До того ж, я народилася напередодні Дня її Незалежності! І не відчуваю себе тут чужою».

Але справжній роман з українською столицею в Альони почався з ритмів, які почула на Андріївському узвозі. Барабани поставили кінцеву крапку у виборі — де залишити валізи й реалізовувати свої художні та музичні таланти. Вона швидко схоплювала ритми барабанів — вчилася у друзів, на всеукраїнських фестивалях, брала уроки у найкращих мультимузикантів. А потім почала сама опановувати етнонаціональну перкусію — джембе, думбек, мридангу, дафи, даїри...

Альона Красовська — арт-директор рекламного агентства.

Улюблене хобі зробило життя яскравішим. А коли вона прочитала, що ритмотерапія виліковує від багатьох хвороб і навіть продовжує життя онкохворим, сам ритм її життя змінився. І дитяча мрія — стати чарівником — здійснилася саме в Україні.

Уже третій рік поспіль у вільний час вона бере барабани та їде до малечі. В лікарні, інтернати, дитячі будинки... Туди, де не лунають ані музика, ані дитячий сміх. Утім там вона може створити свято.

Недаремно кажуть, що усмішка — це мова й дотик душі. Можливо, саме тому вона швидко знаходить порозуміння з аутистами, вчить перших музичних рухів «децепешників», змушує своїми барабанними казками щиро сміятися онкохворих діточок та їхніх батьків. «Діти не можуть усе розповісти, навіть своє ім'я не кожен може вимовити, але кожен може його пробарабанити! А також вибарабанити свій біль і свою радість», — ділиться своїми спостереженнями Альона. Маленькі музиканти швидко стають єдиним злагодженим ансамблем, підхоплюючи прості ритми або створюючи свої: приміром, як радіють мишенята або танцює сонний ведмедик.

«Мені не можна показувати, що я уболіваю за малят і мені боляче на них дивитися. Їм має передаватися моя віра в їхнє одужання!» — каже волонтерка.

А про що мріє білоруська дівчина сьогодні? Щоб у маленького українського хлопчика-аутиста, який нещодавно після зустрічі з Альоною намалював першу в своєму житті листівку, було багато друзів. І його мама частіше усміхалася.

Наталя ЯРЕМЕНКО.

Фото Ольги БАБИЧ.

Секрет гостинності чернігівської сім'ї Міклухо–Маклаїв

Невеличке село Калитянське, засноване у 1746 році, вже, може, нині стало б хутірцем з кількома жителями, як і багато подібних населених пунктів. Але його доля у роки незалежності України дивом кардинально змінилася. Сьогодні це такий собі туристичний центр на Придесенні, який щодня відвідують сотні автобусів із подорожувальниками з Білорусі, Молдови, Російської Федерації.

У це важко повірити. Однак насправді все так і є. То що сюди притягує туристів?

...А все почалося в 2000 році в Калитянському із придорожнього намету, в якому родина педагога-філолога Надії Петрівни та кухаря Олександра Івановича Міклухо-Маклаїв продавала м'які іграшки. У сім'ї — четверо дітей. Виживати в тих реаліях було важко. Тож разом почали шити, виготовляти казкових героїв, ведмедиків і в такий спосіб заробляти гроші для прожиття. Справа пішла. Адже поряд — автомагістраль, і незвичні, несхожі на магазинні іграшки користувалися попитом. Родина розширила їх виробництво, найняли на роботу людей. Так започаткувався їхній стартовий капітал, яким вони розпорядилися вельми оригінально: увесь вільний час присвячували вивченню життєвого шляху відомого у світі мандрівника і вченого Миколи Миклухо-Маклая, батько якого Микола народився на Чернігівщині, вчився в Ніжинському ліцеї.

Хоча в архівах не знайшли генеалогічного зв'язку з відомим українцем, та постать Миколи Миколайовича Миклухо-Маклая так захопила, заінтригувала, що родина не «залишила її у спокої».

Нині на честь знаменитого мандрівника, який три роки провів серед папуасів у Новій Гвінеї, здійснив подорожі на острови Океанії, півострів Малакку, на Яву, до Австралії, в Калитянському відкрито чудовий музей. Тут зібрані фотографії, картини, речі, книги, що оповідають про славного антрополога, етнографа, географа. За матеріалами замальовок вченого під час експедицій зроблена картинна галерея, яка починається в адміністративному офісі і завершується... в ресторані.

У туристичному центрі в Калитянському.

ДО РЕЧІ

Міклухо-Маклаї на Козелеччині мають дві агрофірми, які орендують у селян майже 2500 гектарів землі. Вирощують кукурудзу, соняшник, пшеницю, ріпак. Мають 500 голів овець. Посадили на двох гектарах смородину. У планах Міклухо-Маклаїв — відкрити незабаром туристичний комплекс у Батурині, щоб людям зі всього світу були створені належні умови для пізнання славетних сторінок історії України.

— Ми хочемо на прикладі Миколи Миколайовича показати, як важливо пізнавати світ, відкривати нове у ньому, — зазначає депутат обласної ради Надія Міклухо-Маклай. — І хоча відомий мандрівник не бував у нашому селі, та його дух, справа тут заохочує до високої мети усіх подорожніх.

Місяць тому (17 липня) поблизу Севастополя в селищі Кача на березі моря Міклухо-Маклаї відкрили філію свого приватного музею. У ній передбачено поряд зі створенням умов для широкого знайомства з особистістю знаменитого українця, його науковими напрацюваннями, ідеями гуманізму ще й забезпечення можливості для зацікавлених громадян поєднати приємний відпочинок на морському узбережжі із змістовним його наповненням.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернігівська область.

Фото Тараса ДЕРКАЧА та автора.

Надія Петрівна Міклухо-Маклай біля щойно відкритої філії музею М. Миклухо-Маклая в Криму.

З ПОШТИ

Пам'ятайте, звідки ви родом

Шановні наші брати і сестри! Хоч де ви не проживали б, переконаний, що завжди пам'ятаєте: ваші корені — з України, з тієї чудової землі, яка вражає своєю родючістю і щедрістю. Через це народ, що на ній живе, постійно опинявся в ярмі завойовників, пережив голодомор, духовне та фізичне нищення. Проте вижив і здобув свою державу.

І лише об'єднання, спільна кропітка щоденна робота дозволить зберегти той неоціненний Божий дар, який маємо: щедрість української душі, багатство рідної землі, силу рідного слова та пісні.

На жаль, зараз представницький орган громади — рада депутатів — живе сама по собі, а громада — сама по собі. Бо на виборах, переважно за гречку та гарні обіцянки, депутатові достатньо отримати невеличкий відсоток, а не більшість. Лише у ці останні місяці на загальних зборах кількох десятків українських сіл у десяти областях України громада відчула свою силу, оголосила про свої права і почала чинити свою правду, захищаючи себе від отруєння землі та вод, скидів відходів виробництва на територію заповідників, незліченних сміттєзвалищ замість сміттепереробних заводів, крадіжок землі, ставів, лісу олігархами та чиновництвом.

Час робити наголос не на ринки сировини та напівфабрикатів, а на ринки готової продукції. Металургійні та хімічні гіганти з технологіями 70—80 рр. минулого століття, для потреб яких працює весь народ, перебувають у приватних руках, але весь народ розраховується за спожитий ними газ та інші дорогі ресурси. Тому необхідно змінювати структуру економіки.

Треба повністю відмовитися від зовнішніх державних запозичень, які спрямовані не на розвиток виробництва та інфраструктури. І лише зі згоди реального власника — територіальної громади.

Без автономії вітчизняних наукових закладів, зокрема університетів, неможливо говорити про заняття наукою як такою. Фінансування науки та культури за залишковим принципом — ганьба для держави. Річ навіть не в мізерній оплаті праці, а в доведенні викладача вузу до рівня чиновника, що заглиблений у паперове спілкування з контролюючими структурами, а не в наукові роздуми. Захист наукових дисертацій став прибутковим бізнесом. Це в державі, що дала світу космонавтику!

Потрібно забезпечити в Україні заборону купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення. Це — головна умова життєдіяльності.

Віримо, що спільними зусиллями ми зможемо побудувати таку Україну, з якої жоден українець не піде більше шукати кращого хліба в чужих краях.

Ігор ГУРНЯК,
Анатолій КОВАЛЬОВ.

Лист надійшов електронною поштою.

На світовому ринку цінуються вироби вітчизняної «оборонки»

ДОСЯГНЕННЯ

Місяць тому на полігоні під Києвом пройшли випробування вітчизняного протитанкового ракетного комплексу нового покоління «Корсар». Його розробку планують завершити вже цього року.

«Ми будемо першими, хто запропонує ринку готовий комплекс такого рівня. Поки що аналогів у «Корсара» немає. Хоча відповідні розробки за кордоном ведуться. За низкою параметрів він перевершує комплекси провідних світових виробників», — прокоментував виріб КБ «Луч» генеральний директор держконцерну «Укроборонпром» Сергій Громов.

Як сьогодні справи у вітчизняної «оборонки» і якими досягненнями вона може пишатися? Із цим запитанням «Голос України» звернувся до директора Центру досліджень армії, конверсії і роззброєння Валентина БАДРАКА.

— Останній рік був досить успішним для українського оборонного комплексу. І ці успіхи переважно зумовлені інтересом до нашої зброї з боку інших держав.

Насамперед, слід виокремити авіаційну та бронетехніку. Цього року на міжнародному авіасалоні в Ле-Бурже експерти зазначили, що український літак Ан-70 нині має найкращі технічні характеристики у світі.

Крім цього просунулася розробка легшого транспортного літака — Ан-178, експериментальний зразок якого має піднятися у небо наступного року.

Ще один позитивний момент у тому, що виконання Україною бронетанкових контрактів (з Іраком, Таїландом) закріпило за нею статус держави, яка практично з «нуля» створила школу розробок і виробництва легкої бронетехніки.

На світовому збройовому салоні «Айдекс» наша країна презентувала вдосконалений зразок БТР-4МВ.

Нині у вітчизняному виробництві військової техніки активно просувається ідея модульного принципу складання. Це означає, що і на бронетехніці, і на танках можуть використовуватись як українські, так, скажімо, і німецькі двигуни. У нашої бронетехніки посилено мінний захист, що зробило її цілком адекватною порівняно з найкращими світовими аналогами.

Можна з упевненістю сказати, що українські танки і легка бронетехніка нині успішно конкурують на світовому ринку озброєнь. На мій погляд, це дуже важливе досягнення.

У цій обоймі позитиву, безумовно, і випробування нового протитанкового ракетного комплексу «Корсар».

— У вітчизняному ОПК досить значний сегмент займають недержавні компанії. Чи є їм чим пишатися на тлі держпідприємств?

— Безумовно. Сьогодні відстежується тенденція динамічного розвитку і посилення впливу приватних компаній. Наприклад, запорізька «Мотор Січ» уже цього року має намір розпочати виробництво гелікоптерів подвійного призначення. Це серйозна заявка для країни, в якій народився перший розробник вертольотів Ігор Сікорський, але досі не було свого «цільного» виробництва.

Приватне підприємство «Укрспецтехніка» створило радіолокаційну станцію «Малахіт». Незабаром дві такі розробки мають передати на озброєння нашій армії.

Захистом від високоточної зброї займається науково-виробнича фірма «Артрон». Тут роблять системи захисту для літальних апаратів, якими вже зацікавилися країни НАТО.

Також приватними компаніями розвивається тренажеробудування. Це важливо, бо до 30% усіх завдань керування технікою нині вирішуються через тренажери.

На території України ще за радянських часів була створена інфраструктура ремонту та модернізації військової техніки. Нині наша «оборонка» освоює нові технології. Так, підприємство «Укроборонсервіс» досягло успіхів у комплексному ремонті систем протиповітряної оборони. Доказом високого професіоналізму в цій сфері є той факт, що підприємство виграло тендер на ремонт техніки для Казахстану в розробника — Росії. Системи С-300 вироблялися на її заводах.

Згідно із заявами міністра оборони України, цього року на озброєння армії має бути прийнято 12 зразків техніки. І це показник працездатності оборонної промисловості.

Презентація Ан-70 на ДП «Антонов».

— Але не таємниця, що лише 5% продукції оборонно-промислового комплексу призначено для потреб ЗС України. Вітчизняні підприємства ОПК здебільшого працюють на експорт. Чому?

— Це правда. Наша армія одержує одиниці нової або модернізованої техніки та озброєння. Бувають ситуації, коли прийняті на озброєння зразки довго не поставляють... Однак у такий спосіб виробник привертає увагу іноземного замовника. Це своєрідний піар-хід.

У 2013 році на розвиток військової техніки з держбюджету планували виділити 1,5 млрд. грн. Та якщо зважити, що армія довго не переозброювалася, це невелика сума для її глобальних потреб. На мій погляд, вона має бути вчетверо більшою.

Тоді б основні національні програми переозброєння (йдеться про «Корвет», «Сапсан» і Ан-70. — **Авт.**) не перетворювалися на довгобуди.

Цього року міністр оборони своїм рішенням відмовився від однієї із них — ракетного комплексу «Сапсан». Тож цілком резонно, що підприємства ОПК вирішують проблему свого розвитку за рахунок зовнішніх ринків.

Ольга ВАУЛІНА.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА (з архіву «Голосу України»).

НАТАЛЯ КАРПОВА, 28 РОКІВ (ХУДОЖНИЦЯ І ПЕДАГОГ ІЗ ХАРКОВА, ПАРАПЛАНЕРИСТКА):

— Люблю Україну за м'який клімат і привітних людей. За різноманітність ландшафтів. Можливо, якби наша країна була не така мальовнича, я не закохалася би так у небо. Україна дала мені можливість відриватися від землі не з аеродромів і ловити вітер над харківськими рівнинами, у неповторних Карпатах, над берегом моря в Одесі. Вихідними я можу політати на параплані в будь-якому місті країни — була б погода. Практично в кожному регіоні є свої літні місця. У Криму можна поєднати купання у морі й щоденні польоти. І кращий відпочинок вигадати складно. До речі, не обов'язково їхати за хорошими польотами в гори. Можна стартувати з невисокої височини — в 40 м — і набрати висоту 1,5—3 км (залежить від бази хмар) і полетіти на маршрут до 100 км, а то й більше. От піднімаєшся у небо, і вся маленька батьківщина, як на долоні. Красива й рідна. І я сам на сам з небом...

МІХЕЇЛ УКЛЕБА (ПОСОЛ ГРУЗІЇ В УКРАЇНІ):

— Україна — це країна, яка приваблює. Візуально ми, може, й не дуже схожі, але насправді маємо багато спільного: інтереси, добросусідські відносини, плюс нас зближує процес інтеграції з Європейським Союзом. Це дуже важливо для двох країн. Поєднують дві держави і добрі відносини між людьми — грузинами та українцями. Чому в нас збільшився потік туристів з України (за останні шість місяців — на 73 проценти!)? Це свідчення того, що до українців у нас особливе ставлення. Грузія взагалі дуже гостинна держава, але щодо українців це найсильніше проявляється. Нас об'єднує й історія та культура — Леся Українка (у нас є її дім-музей), Давид Гурамішвілі, який жив у Миргороді, відомий скульптор Іван Кавалерідзе. Тож маємо багато спільних імен та прізвищ, які ми цінуємо. До того ж в Україні дуже відкриті люди, тому грузини чудово почуваються у вашій прекрасній країні.

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ, ЩО...

■ ...Новоазовська вітрова електростанція, збудована в роки незалежності у Донецькій області, увійшла до числа найпотужніших в Україні.

■ ...у жовтні 2012 року відкрито електросталеплавильний комплекс «Інтерпайп сталь» — перший металургійний завод, зведений в Україні з нуля за роки незалежності.

■ ...у серпні 2012 року в Харкові після реконструкції відкрито парк ім. Горького, який нині входить до десятки найкращих парків розваг світу.

■ ...у роки незалежності Миколаївський зоопарк було визнано найкращим в Україні. Тут зібрана колекція рідкісних видів тварин — найбільша в країні й третя серед установ Європи. У Миколаївського зоопарку є свій гімн і прапор.

■ ...у 2009 році в Запорізькій області на острові Хортиця відкрито Історико-архітектурний комплекс «Запорозька Січ», який входить до семи історико-архітектурних чудес України.

■ ...у Батурині (Чернігівщина), який у 2008 році набув статусу міста, відроджено Гетьманську фортецю, відреставровано палац Кирила Розумовського.

■ ...збудований за часів незалежності другий енергоблок Хмельницької АЕС за обсягами виробленої продукції нині є найпотужнішим підприємством краю.

■ ...у роки незалежності на Івано-Франківщині відкрито найбільший у Східній Європі гірськолижний курорт «Буковель», який щороку приймає до 1,5 мільйона туристів.

■ ...1991 року на Новоолександрівському кінному заводі, що на Луганщині, було виведено українську верхову породу коней — на противагу арабським скакунам та англійським рисакам.

■ ...2012 року завершено капітальний ремонт та відреставровано приміщення Кіровоградського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. Марка Кропивницького — одного з найстаріших театрів України (заснований у 1882 році).

■ ...у вересні 2011 року у Вінниці було відкрито найбільший в Україні та Європі плавучий світломузичний фонтан, унікальність якого полягає у так званій зимуючій технології, яка дозволяє опустити конструкцію під лід.

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

Небесно–земний символ свободи

АРХІВАРІУС

Уже багато сотень років жодну незалежну країну не можна уявити без власного прапора, невід'ємного атрибута державності.

Перші прапори використовували ще у Стародавньому Китаї, задовго до Різдва Христового. У Європі законодавцями моди, як завжди, стали греки. Один з перших прапорів — знак флагмана в афінському флоті — згадується ще наприкінці V століття до н. е. Естафетну паличку з їхніх рук прийняли римляни, котрі використовували довгі жердини із чотирикутним полотнищем — вексилуми (vexillum) — для своїх легіонів.

Саме звідси бере початок назва науки вексилології, що вивчає прапори, знамена, штандарти та вимпели.

У Київській Русі штандарти також мали величезне значення (згадаймо хоча б вираз, який став крилатим: «скликати знамена»). Кожен князь, котрий поважав себе, мав власне полотнище, під час бою часто біля стяга було найгарячіше місце, а за станом прапора можна було оцінювати перебіг бою.

А вже якщо ворог «досекошася до стяга и стяг подсекоша»! Найчастіше це означало остаточну і безповоротну поразку в битві.

Кольорова гама вимпелів була досить різноманітною, зокрема, популярними були білий, синій, блакитний, лазурний, помаранчевий, жовтий.

Найстарішим державним прапором у світі вважається Даннеброг, стяг Данії. Згідно з легендою, він з'явився як знак з небес, отриманий королем Вальдемаром II в 1219 році.

Сучасна комбінація кольорів українського прапора вперше зустрічається в гербі Галицько-Волинського князівства (золотий лев на синьому тлі). А в 1410-му, під час Грюнвальдської битви, серед наших воїнів височила, зокрема, корогва «Леопольська» (Львівська) із зображенням усе того самого жовтого царя звірів на блакитному полі.

Із символіки земляків — учасників бою, крім галицького прапора збереглися описи лише прапорів Перемишльської (жовтий двоглавий орел на блакитному полі) і Подільської землі (сонце на білому).

Бурхливу еволюцію переживав наш прапор у часи Запорізької Січі. Свій вимпел мав практично кожен курінь, не кажучи вже про більші утворення типу сотні або полку. З'явилася навіть спеціальна людина, відповідальна за прапор, — хорунжий (від «корогви»). Колористика, як і раніше, була абсолютно довільною, але в XVI—XVII століттях, серед інших, дедалі частіше зустрічається й жовто-блакитна.

Жовто-блакитні козацькі прапори, зображені на знаменитій картині Рєпіна «Запорожці пишуть листа турецькому султану», пройшли сувору експертизу в стольному граді Петербурзі, організовану за указом самого государя-імператора. Учені уми ухвалили «...Прапори козацькі, зображені художником Рєпіним на картині... відображують у собі споконвічну наступність кольорів золотих і небесних, постійно властивих для всіх знаків відмінностей у Південній Русі (Малоросії) ще з часів Великих Князів Київських...»

Найбільшим у світі став національний прапор Румунії розміром 349 на 227 метрів, розгорнутий на аеродромі біля села Клинчени під Бухарестом 27 травня 2013 року.

Деякі дослідники ведуть відлік появи українського прапора від австрійської революції 1848 року. Коли, після майже ста років лихоліття, з ініціативи Головної Руської ради, над Львівською ратушею підняли синьо-жовту корогву.

Прапор Мозамбіку — єдиний у світі, на якому зображена стрілецька зброя, причому не абияка, а знаменитий автомат Калашникова.

Після революції 1917-го саме під цими кольорами проходила боротьба українського народу за незалежність. 22 березня 1918 року Центральна Рада ухвалює Закон «Про Державний прапор республіки», затвердивши жовто-блакитний як державний символ молодої країни. За прикладом своїх східних братів 13 листопада 1918-го пішли й у ЗУНР.

У часи правління гетьмана Скоропадського було змінено порядок старшинства кольорів на прапорі — блакитний помістили зверху.

Біографія новонароджених республік виявилася короткою.

Увесь час існування УРСР символом республіки було червоне полотнище. У 1949-му в його нижній частині з'явилася синя смужка.

Прапор Непалу — єдиний у світі непрямокутний, і являє собою спрощену комбінацію вимпелів-трикутників двох гілок династії Рана — колишніх правителів країни.

Довгі роки наші предки мріяли про свою незалежну країну, одним із символів якої став би саме національний прапор. Давайте ж нині, коли їхня мрія здійснилася, під синьо-жовтим покровом зробимо нашу державу гідною їхньої пам'яті.

Юрій ПЕРЕБАЄВ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА (із архіву «Голосу України»).

ХРОНІКА

24.08.1991 р. — національний прапор у залі Верховної Ради. 4.09.1991 р. — він майорить над будівлею парламенту. 28.01.1992 р. — синьо-жовтий стяг затверджено як Державний прапор нашої країни. 23.08.2004 р. — підписано указ «Про День Державного прапора України».

Дорогі співвітчизники!

Щиро вітаю вас із Днем Державного прапора України!

Синьо-жовті кольори Державного прапора — це символ свободи і незалежності, слави та відродження України, який втілює непохитну віру, незламну мужність і самовіддану любов до Батьківщини.

Державне знамено символізує перемоги та успіхи України. Найяскравіші досягнення держави та її громадян на міжнародній арені обов'язково супроводжуються підняттям Державного прапора під звуки Державного гімну. Це найвища честь і велика гордість для всіх українців.

Нам випала доля створювати нову історію своєї держави, яка має потужний економічний, промисловий та інтелектуальний потенціал. Твердо вірю в те, що український прапор завжди гордо майорітиме у світі як символ могутньої та квітучої Української держави!

Зичу вам міцного здоров'я та благополуччя, щастя та оптимізму! Нехай життя в Україні завжди буде мирним, як синє небо, та щедрим, як жовто-золотисте поле!

Голова Верховної Ради України
Володимир РИБАК.

З ПОШТИ

Є все необхідне, щоб люди були щасливими

У нашій країні є все необхідне, щоб люди в ній були щасливими, заможними, впевненими. Звичайно, багато залежить від керівництва, але й кожен з нас може зробити свій посильний внесок. Ось деякі з моїх пропозицій — їх головний зміст полягає у суттєвому поліпшенні добробуту, духовного й фізичного здоров'я людей, збільшенні тривалості життя, підвищенні активного трудового довголіття.

Складові добробуту я бачу у достатній кількості харчових продуктів, одягу, створенні гідних побутових умов, здоровому способі життя. Найголовніша роль у здійсненні цього належить АПК.

Тому мої пропозиції щодо сільського господарства спрямовані на відновлення колективного (кооперативного) господарювання. Тепер це можна зробити на основі об'єднання земельних паїв.

А ще — скасували переведення годинникової стрілки. Літній час є оптимальним для життєдіяльності людей.

Микола ДРАЧ.
Київ.

«Свій до свого по своє», або Купуй наше!

День Незалежності України! Він в історії нашої Батьківщини став поворотним. Ми отримали шанс змінити своє майбутнє. Та чи скористалися ним. І нині невідомо чого більше: здобутого чи втраченого. А може, двадцять років топчемося на одному місці?..

На мій погляд, нам не вистачає духовності.

Кожне покоління шукає духовну опору, сенс життя та істину. Та частіше наступаємо на одні й ті ж граблі. Не багатьом вдалося знайти істину, як, скажімо, Володимиру Великому, Ярославу Мудрому, Богдану Хмельницькому.

Що робити тепер? Я вважаю, що нам не слід із заздрістю дивитися на чужі розкоші і облизуватися. Нам слід виготовляти свою продукцію, купувати і користуватися вітчизняним. Згадаймо гасло «Свій до свого по своє!»

Володимир ПОПРАВКО.
Сокиринці
Вінницького району
Вінницької області.

Хвилина, що вічності варта

Він заплющив очі і підняв синьо-жовте знамено над головою. Довкола стояли чоловіки з дітьми на плечах, прикриваючи його від тісного кільця кадебістів. Національна українська фана встигла помайоріти неповну хвилину, але прикарпатський прапороносець уже ніколи не забуде той день.

14 травня 1989 року на велелюдному мітингу з нагоди відкриття пам'ятника Кобзареві у селі Воскресинці Коломийського району Івано-Франківської області 24-літній Володимир Ковальчук, на той час член культурно-наукового товариства «Рух», привселюдно підняв синьо-жовтий прапор.

Відтоді минуло 24 роки, і вже нинішній перший заступник начальника головного управління юстиції в області та депутат обласної ради пан Володимир згадує той день, наче все відбувалося вчора.

Незадовго до тих подій, 9 травня, наряд міліції затримав молодого Володю у обласному центрі за те, що на лацкані піджака був прикріплений синьо-жовтий значок. Тоді за «хуліганство» його півдня протримали у відділку. А ще раніше зі Львова надійшло повідомлення про жорстоке побиття колони демонстрантів з синьо-жовтими знаменами. Навіть передбачаючи львівський сценарій, місцеві активісти не відмовились від задуманого.

До прийдешніх подій готувались ретельно та конспіративно. Однодумці — Роман Круцик, Ярослав Шевчук, Ігор Андрухів, Роман Гладиш, Ігор Попович — збирались на квартирі Надії Стасів, де й обговорювали план дій. Історичне полотнище за козацькими штандартами (з вирізом посередині) зшила член Гельсинської спілки Марія Дубенська. На Коломийщину їхали голіруч — на той час і прапор, і довгий флагшток уже були надійно сховані. Про наміри знали тільки активісти коломийського «Поступу», які готували прикриття.

Володимир Ковальчук розповів, що людей у Воскресинцях зібралось до п'яти тисяч. За планом він мав підняти знамено під час виступу Я. Шевчука. Ярославові, представникові «Руху», організатори відразу відключили мікрофон, проте він продовжував говорити і в цей час замайорів прапор. У ту ж мить до Володимира потяглися десятки рук, щоб відібрати його, а учасники дійства застигли від несподіванки. Потім залунали оплески, тихі вигуки «Дивіться, прапор!» і уже гучніші — «Слава!» Щоб полотнище не потрапило до рук спецслужб, його відразу зняли з держака та передали місцевим, які швиденько його заховали.

Уже наступного дня радіо «Свобода» передало на весь світ, що на Прикарпатті підняли синьо-жовте полотнище.

1 травня 1967-го, в день Воскресіння Господнього, на Замковій горі неподалік церкви у селі Дебеславці Коломийського району з'явився синьо-жовтий прапор. Удруге за часи комуністичного режиму національний стяг було встановлено на церковному подвір'ї 19 грудня 1974-го. У першому випадку було заарештовано тракториста Степана Ткача, який загинув у таборах Мордовії. Вдруге прапор повісив уродженець Дебеславців Михайло Слободян, за що відбув 11 років у таборах.

Галина БРУХАЛЬ.
Івано-Франківська область.

ДОВІДКОВО

Вночі 1 травня 1989 року синьо-жовтий прапор замайорів одразу у трьох населених пунктах Прикарпаття: на будівлі переговорного пункту в Івано-Франківську, у центрі Косова та в Долині.

Живий музей весілля

Народний музей весілля у селі Великі Будища Диканського району народився з... пісні. Точніше, з багатьох обрядових весільних пісень, які закарбувались у пам'яті учасниць тамтешнього фольклорного ансамблю «Берегиня», що діяв при місцевому Будинку культури. Пам'ятати то їх пам'ятали, та де зараз заспіваєш такий «неформат»? Тож і вирішили разом із директоркою Будинку культури Оксаною Трипольською створити осередок, де можна було б відвести душу.

Спочатку була пісня, а потім — оспівана в ній річ

Під свій патронат незвичний музей узяла сільська рада. Відкрили його 21 вересня 2008 року за участю справжньої весільної пари. Прикро, та відтоді відійшли у вічність більшість старенькиx учасниць тієї «Берегині». Тож їхні весільні пісні підхопив очолюваний тією ж пані Оксаною ансамбль «Криниця», до якого увійшли жінки середнього та молодшого віку. Саме вони тепер у деталях відтворюють давнє народне дійство і, власне, «оживляють» музей.

Найдавніший його експонат — вишитий рушник рідкісної краси, датований 1917 роком. Першим же стала весільна сукня на той час іще живої Ольги Кравченко, яка виходила заміж у 1949 році. Поступово до головної музейної зали (нею став розташований на другому поверсі Будинку культури найбільший кабінет контори колишнього колгоспу) земляки зносили весільні родинні реліквії: ікони, одяг, взуття, рушники, килими, ліжники, прикраси, світлини, старовинні меблі. А ще — давній посуд та інші ужитково-господарські речі на кшталт серпа, рубля для качання білизни, коромисла, довбанки для сала...

Їхня поява тут зовсім не випадкова. Не лише тому, що раніше все те дарували молодим «на почин» у спільному господарюванні. Майже кожна така річ у весільному обряді фактично сакралізувалась, оспівувалася. Тож і тепер згадані музейники-аматори спочатку «відкопували» пісню про ту річ, а потім відшукували останню у своєму чи довколишніх селах. Усе те разом із стилізованою піччю додало музейній світлиці колориту ошатної української хати.

Не їсти, не пити, не цілуватися...

Раніше найчастіше справляли весілля вже пізньої осені, коли у просторій клуні було холодно навіть удвох... Тож першу шлюбну ніч новоспечена родина проводила зазвичай у набагато менші і, відповідно, теплішій комірчині. Перед її дверима гості справді могли собі «радити» чи «підказувати» молодятам своїми «дорослими» піснями або примовками. Та при цьому не було не те що дітей, а навіть неодружених повнолітніх дівчат і парубків.

Експонати музею та пояснення до кожного з них дають змогу відчути справжній зміст, здавалося б, давно відомого. Лежать тут, скажімо, зв'язані докупи «парки» ложок і келихів, які й сьогодні кладуть перед молодими на весіллях. Навіщо їх зв'язували раніше? Ні, зовсім не для того, щоб пара була нерозлучною. Такі «харчові» та «питейні» перепони були набагато практичніші, оскільки на давніх весіллях молоді нічого не пили, не їли і... не цілувалися. Вважалося, що саме через їжу й напої на них може вплинути чиєсь зле око. До речі, весільний обряд раніше тривав цілий тиждень і починався у середу. Так тоді й казали: «Від середи до середи — хоч на призьбі сиди».

Однак, за споминами найстарших односельців, усе дійство перетворювалося на народну толоку і зовсім не нагадувало нинішню банальну пиятику та, даруйте, «обжиралівку». Бо в середу тільки прибирали двір і хату, в четвер різали худобу, у п'ятницю пекли хліби й пироги, а в суботу — короваї. Власне весільне гуляння припадало на неділю. Відбувалося воно після вінчання, але ніколи не тривало до ночі. В понеділок будили молодих, умивали їх, дякували батькам, ходили в гості один до одного. У вівторок молотили жито, а в середу вже «зарублювали» весілля: десь тільки ложки мили, а деінде навіть горщики розбивали.

Фольклорний ансамбль «Криниця».

Балаган? Ні, священнодійство!

Найяскравіші миттєвості весільного обряду згадані «криничани» відтворюють у музеї хвилин за 40. Замовляють таке дійство заздалегідь, як правило, групи відвідувачів за майже символічну оплату. Трохи дорожче обійдеться «справжнє» весілля з реальними молодятами й гостями. Останнім часом бажаючих зануритись у таку автентику побільшало. Хоча приїздять у музей вони зазвичай уже після того, як «відбули» традиційне сучасне весілля. Автору цих рядків випала нагода побувати на двох суто «музейних» інсценівках, учасниками яких стали учні однієї зі шкіл-інтернатів обласного центру.

Спочатку вони сприймали все те лише як черговий «прикол» та нагоду покепкувати над приятелями-ровесниками, яких «наряджали» молодими, боярами чи дружками. Та невдовзі затихали навіть найзатятіші бешкетники. А під кінець дійства на очах дівчат і навіть деяких хлопців зблискували сльози. Аналогічні метаморфози, переконані учасники ансамблю «Криниця», відбуваються і з дорослими. «Криничанок» нерідко запрошують на таку врочисту й зворушливу церемонію українського весілля, як крайня корова, але...

— От приїхали ми нещодавно в один із ресторанів Полтави, де одружувались діти впливових людей, — пригадує Оксана Трипольська. — Вийшли до людей в українських національних костюмах. А перед нами виступали дівчата в... купальниках із пір'їнами, далі всіх мали розважати цигани, модні солісти, учасники фаєршоу. Одразу й не збагнеш, куди ти потрапив, — на весілле священнодійство чи на якийсь балаган. Та варто нам було почати ту церемонію за найдавнішими українськими канонами, як «круті» гості почали цитькати на тих, хто цікавився тільки дівчатами в пір'ї. Зрештою, більшість слухала нас хвилин 30—40, затамувавши подих. Бо, знаєте, закладені в нас протягом століть гени прокидаються майже в кожного. Треба їх тільки розбудити.

Василь НЕЙЖМАК.
Полтавська область.
Фото автора.

Анастасія ЛЮЛІНА, 13 років, м. Буча Київської області (лауреат Міжнародного мовно-літературного конкурсу учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка III ступеня — III місце (2012 рік), переможниця III (обласного) етапу XIII Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика — II місце (2012 рік):

— Я люблю Україну! Насамперед тому, що тут народилася, звідси походить мій рід. Ще люблю її за стародавню історію, адже саме Україна була осередком високої духовності в Європі. Ще люблю Україну за самобутню культуру, мальовничу, живописну природу, милозвучну мову, талановитий та доброзичливий народ. Усі інші негаразди можна виправити, якщо кожен із нас поважатиме свою країну і бажатиме змінити її на краще. Коли я виросту і стану талановитою письменницею, не поїду за кордон, а буду творити в Україні й поширювати українську культуру в інших країнах.

Своєї рідної мови та звичаю дотримуємося

Два роки тому Наталя і Сергій Чайчуки, в Одесі люди відомі й авторитетні, зробили, на думку багатьох мешканців міста, непрактичний, неприбутковий учинок: у самісінькому центрі міста на вулиці Катерининській, 77 купили на особисті заощадження триповерховий особняк, у якому не збиралися ані жити, ані займатися бізнесом.

Після ремонту в затишному особняку відкрився Український дім. Сталася тоді знаменна й пам'ятна для Одеси подія 24 серпня 2011 року — нинішнього року центр української культури відзначає другу річницю.

Засновник культурного центру «Український дім» Наталя Чайчук каже, що в неї «завжди була мрія — створити салон, такий, які були раніше, куди можна було б запросити людей, що цікавляться українською культурою, українською історією. І от удалося здійснити мрію. Це мій дім, у якому я, за допомогою таких само зацікавлених цим проектом людей, створила український культурний центр. Тут буде бібліотека на першому поверсі, на другому — українська світлиця з виставкою народних ремесел. Прикраси з бісеру, вишиванки та рушники, картинна галерея за етнічними мотивами — усе це має створювати українську атмосферу. Третій поверх відведено під прес-центр і для засідань Українського клубу в Одесі».

Сьогодні Український дім став не просто центром української культури, історії. Це — просвітницький осередок, адреса якого відома далеко за межами Одеси.

На першому поверсі особняка розміщено «Книгарню-кав'ярню», господаркою якої є Галина Дольник. Це, на жаль, на сьогодні єдиний магазин української книги в Одесі. До речі, Галина Дольник розповіла цікаву деталь із короткої поки що історії «Книгарні». Першим покупцем магазину виявився... англієць, який придбав книгу Миколи Гоголя «Тарас Бульба». Тут можна взяти будь-яку книжку чи журнал і безкоштовно читати їх за філіжанкою кави. Книги на будь-який смак — класика, сучасна українська проза та поезія.

На другому поверсі — галерея, де кожні три тижні відкривається нова виставка картин і народної творчості. На третьому поверсі — прес-клуб, де відбуваються зустрічі, прес-конференції, презентації, літературні вечори.

— Ми не займаємося політикою, — **розповіла «Голосу України» Наталя Чайчук.** — Ми не залежимо від думки та вказівок влади. Працювати на майбутнє, дотримуватися своєї мови і своїх звичаїв — от наша найголовніша декларація, і ми втілюємо її в життя.

Почувши про відкриття в Одесі Українського дому, потяглися сюди для зустрічей з людьми письменники й поети, музиканти й художники, співаки й народні майстри. Тут люблять бувати письменники — брати Капранови, група «Гайдамаки», письменник Юрій Андрухович, поет Олег Короташ, етногрупа «Фолькнери». Ну а «Українські вечорниці», які організують і проводять на Катерининській, 77, нині стали найпопулярнішими заходами серед студентської молоді міста.

У багатонаціональній Одесі сьогодні працюють Болгарський культурний центр, що фінансується на бюджетні кошти, солідна фінансова підтримка від міжнародних організацій надходить до Єврейського культурного центру. Кілька років точаться розмови про потребу створення Російського культурного центру, в якого немає приміщення, туляться по «зйомних квартирах» інші національні товариства — молдовське, румунське, гагаузьке, польське та чеське. А Український дім, всупереч похмурим пророкуванням песимістів про швидке закриття, працює й працює, несе в маси людей українське слово та українську культуру.

24 серпня українці зберуться тут, звичайно, щоб відзначити другу річницю від дня створення. І говоритимуть вони не про досягнення та успіхи, а про реалізацію нового проекту — з будівництва православного храму на честь усіх святих, що сяяли на землі українській. Такого храму не тільки в Одесі, а й у всій Україні ще не було.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

Закладені в нас протягом століть гени прокидаються майже в кожного. Треба їх тільки розбудити

З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ!

Наш кордон — завжди на замку. Для непроханих гостей

Напередодні свята кореспондент «Голосу України» Микола Магдич розмовляє з командиром Севастопольського загону Морської охорони Державної прикордонної служби капітаном І рангу Ігорем Ткачуком.

Площа виключної (морської) економічної зони (В(М) ЕЗ) України становить 39 тисяч 232 квадратні милі.

— У січні цього року наш загін відсвяткував своє 90-річчя. До свята місто нагородило нас Почесною грамотою та відзнакою «За заслуги перед м. Севастополь», а згодом, у травні, до наших нагород додалася відзнака «За заслуги перед Балаклавою».

Протяжність державного кордону України в зоні відповідальності прикордонників Севастопольського загону Морської охорони — 216 морських миль, площа територіального моря — 2462 квадратні милі.

Для виконання цих завдань ми маємо 17 одиниць корабельно-катерного складу. До 2013 року загін отримав, скажу так, дорогоцінні подарунки — нам у рамках виконання «Програми оновлення корабельно-катерного складу» передали головний у серії сучасний катер морської охорони типу «Орлан», обладнаний найсучаснішими радіоелектронними комплексами навігації та відстеження обстановки. Разом із цим, котрий дістав назву «Балаклава», ми отримали ще чотири катери типу «УМС-1000». Програма виконуватиметься й надалі: нині на держпідприємстві «Феодосійська суднобудівна компанія «Море» триває будівництво нового, сучасно обладнаного корабля морської охорони типу «Корал». Він призначений для несення служби з охорони В(М) ЕЗ України. Маємо підстави розраховувати, що цей корабель стане в наш стрій уже наступного року. В найближчій перспективі наш загін поповниться ще одним катером типу «Орлан». А вже до кінця 2013-го ми отримаємо ще чотири катери типу «УМС-1000».

Наше матеріально-технічне забезпечення, оновлення корабельно-катерного складу позначається на результатах нашої службової діяльності. Для прикладу скажу, що в лютому цього року екіпаж корабля морської охорони «Миколаїв» у Північно-західній частині Чорного моря затримав порушника — турецьку рибопромислову шхуну. Судно-порушник конфісковано в дохід держави, а капітана суд зобов'язав відшкодувати Державній прикордонній службі 136 тисяч гривень збитків, що їх зазнали під час затримання порушника.

Ще декілька років тому в нашій В(М) ЕЗ браконьєрських риболовецьких шхун рахували десятками. Тепер, зі зростанням рівня матеріально-технічного забезпечення та фахового рівня прикордонників браконьєри не наважуються вчиняти нам такі об'ємні перевірки на пильність — знають, що програють.

Командир Севастопольського загону Морської охорони Державної прикордонної служби капітан І рангу Ігор Ткачук віддає наказ на охорону державного кордону України екіпажу корабля морської охорони «Григорій Куроп'ятников».

Фото капітана І рангу Юрія АЛЄЙНІКОВА.

Севастополь—Балаклава.

Зоя КАЇПОВА, заслужена артистка України, Дніпропетровськ, 52 роки:

— В Україну, точніше в українські пісні, я закохалася ще в дитинстві, яке провела в Узбекистані. Їх співала мені мама-українка. Взагалі українці дуже музичний народ, я вважаю, що їхні голоси — це дар Божий. А ще тут дуже гарні, добрі й чуйні люди з прекрасним і багатим внутрішнім світом. Колискою неповторного українського колориту вважаю село, у якому з покоління у покоління передаються традиції. І в цьому я переконалася, коли їздила Україною з гастролями.

Ростислав ВАСИЛЬЄВ, без кількох днів столичний першокласник:

— Батьківщина — це там, де ти живеш і з ким живеш. А живу я в Україні з батьками. Дідусь смачно готує, з бабусею ми читаємо книжку про мед, тато навчив грати на гітарі, а маму я просто люблю. Разом із братиком Іллюшею ми пишемо пісні про життя. Я вже мрію створити свою групу «Сірий фонтан», ми гратимемо життєвий рок — не плутайте з важким. Я багато подорожую з батьками. Мені подобається у Польщі кататися на лижах, а в Німеччині — на метро. А якби до мене приїхав друг з іншої країни, то я б повів його до нашого басейну. І там також красиво та весело.

Фото з сімейного архіву Васильєвих.

ПРИВІТАННЯ

Дорогі українці!

Вітаю вас з визначним національним святом — Днем Незалежності України!

Багато поколінь українців про це лише мріяли, а нам пощастило в такий період жити. Від усієї душі бажаю щастя і процвітання кожному з нас! Нам є чим пишатися і є що вдосконалювати.

Бажаю всім щедрої долі, міцного здоров'я, добробуту, життєвого оптимізму, сили й наснаги в усіх добрих справах. Нехай прагнення до кращого майбутнього надихає кожного з нас на нові звершення і на нові добрі починання. Зі святом!

Народний депутат України Олег ШАБЛАТОВИЧ.

* * *

День Незалежності України — це день в календарі, коли ми концентруємо свої побажання нашій країні, свої уявлення про те, якою вона має бути, свої бажання бачити Україну сильною, щасливою, радісною, зі щасливими й усміхненими людьми. Країну, в якій ми бачимо владу, що працює в інтересах народу, і народ, який довіряє своїй владі і вибирає її демократичним способом.

Звичайно, кожен із нас працює щоденно над тим, щоб все це було. Але саме цього дня ми єднаємося думками про краще майбутнє. Тому хотілося б, щоб ця потужна концентрація енергії стала реальністю.

Зі святом!

Олександр БРИГИНЕЦЬ, народний депутат України (фракція «Батьківщина»).

Зі зростанням рівня матеріально-технічного забезпечення браконьєрів значно поменшало

Із записок мандрівника: «Все це треба бачити»

Кажуть, що гостеві України потрібно обов'язково зробити кілька речей. У Львові випити кави й скуштувати сало в шоколаді, у Києві пройтися Хрещатиком, по каштановій алеї, на Андріївському узвозі купити оберіг і на лаврській дзвіниці загадати бажання, в Криму кинути всі дрібні монети в море, у Донецьку потерти будь-який кований пам'ятник...

Утім вимогливих мандрівників з Польщі, Італії, Росії, Білорусі, Грузії, США — серед яких і ідейні автостопщики, і велотуристи, й аматори групових турів — ще захоплюють і ті речі, до яких ми звикли і які стають для нас аж ніяк не безцінними, але... непомітними. Читаючи відгуки іноземців і переглядаючи відео в Інтернеті, немов закохуєшся у свою країну заново. І десь у глибині душі пишаєшся: що до цього приємного враження кожен з нас епізодично причетний.

Про Львів. Яких тільки коментарів не довелося прочитати на форумах «не дай вам Боже заговорити на вулиці російською», «пересувайтеся по місту тільки удень», «уникайте спілкування з місцевими мешканцями» тощо. Я ні трохи не жалкую, що відвідав це найкрасивіше місто. З'ясувалося, Львів милий, дуже затишний і доброзичливий.

Про Чернівці. Сюди є стійке бажання повернутися. Які вулиці, будинки, люди, атмосфера!.. Я сказав би «аура»... А кава — за якість смішні гроші...

Про Почаїв. Краса надзвичайна. І дихається якось радісно.

Про Одесу. О ці позитивні одеські автобуси! Якщо Київ можна згадати за пахощами троянд, то в Одесі ми занурилися в жасминову атмосферу.

Про Вінницю. Перші півтори години оглядав місто через вікна «цюріхських трамваїв». Напрочуд добре збережені подарунки зі Швейцарії, моделі двадцяти—тридцятирічної давнини бадьоро й часто стукотять вінницькими вулицями. Зворушливі назви мікрорайонів «Вишенька», «Ліверпуль», «Париж»... часто зазначені й на маршрутних табличках. Казка...

Про Київ. Що мене вразило в Києві, так це яскраві кольори в оформленні будинків. Не кричущі, а насичені. Мов оксамит. Київський «Театр ляльок» вразив виразністю скульптур казкових героїв поруч, а також загальним чарівним настроєм.

Багато пам'ятників церковної архітектури доводилося мені бачити в різних куточках Росії, але такої краси, як у Києво-Печерській лаврі, ще не бачив. Потрапляючи в таке море благолінності й умиротворення, неможливо залишатися черствим серцем.

Про Кам'янець-Подільський. Фуршет із самогоном і домашнім вином на честь презентації нового корпусу готелю був для групи об'єднуючим стимулом. Надалі група була дружною до кінця подорожі.

Про Донецьк. Він не схожий на європейські міста. Узагалі ні на жодне місто не схожий. Донецьк — унікальний. Величезні будинки, широченні вулиці, чистота — усе це справляє враження.

Про Україну й українців. Троянди тут зустрічаються таких відтінків, що й у квіткових магазинах не знайдеш. Як розжарений метал, наприклад. Такої кількості гарних дівчат я не зустрічав у жодному місті Європи.

А ще я зненацька закохався в маки. Просто вперше побачив їх, таких вільних, уздовж дороги... тут вони природні й звичні.

Шалено вразили величезні гнізда лелек, їх було дуже багато на стовпах ліній електропередач. Красиво закінчувалася наша подорож.

Дуже незвичайна й українська мова, я вперше звернула на неї увагу, але назавжди запам'ятаю деякі вислови: «ласкаво просимо» (тобто «добро пожаловать»); «смачного!» — «приятного аппетита»; «полуниця» — «клубника»; «червень» — «июнь».

Майже анекдот

Гуцули розмовляють дуже швидко, частенько ковтаючи закінчення слів і вставляючи якісь неймовірні словосполучення, більшість із яких я просто не розумів, особливо якщо це люди похилого віку. Тому ставив лаконічні запитання, щоб одержати такі ж відповіді.

Я поцікавився:

— А от для вас візуально гуцули відрізняються від інших українців?

— Авжеж...

— Чим?

— Та нічим, ми такі само українці, тільки дикі.

Есемеска

Подивилися, захопилися, купили сувеніри. Описувати марно, все це треба бачити.

І до цього нічого не хочеться додавати від себе.

До Сала краще... їхати із сосисками

Подорожуючи світом, мало не в кожній країні ви знайдете те, що нагадує вам батьківщину. Або зустрінете іноземця, який своїми спогадами про щось українське розчулить вас до сліз. (Ну, звісно, це пам'ятники Великому Кобзарю, яких у світі 1100, — само собою). Та й потужний рінгтон на мобільному телефоні «Ще не вмерла Україна» за межами кордону ви вперше вас не дратуватиме, а навіть змусить відчути гордість за свою державу, а то й запустить на вашому тілі мурашів.

А ось деякі мешканці фінського міста Сало (перекладається «праліс») знають, що назва їхнього населеного пункту — це «національна візитівка» далекої України. Але самого поняття «сало» у них немає. Є бекон (той, що у нас — сало з м'ясом)! І бекон, звісно, термічно обробляють. Зрозуміло, що «презентація України» з пригощанням бутербродами із сала, часником і огірками, яку влаштувала моя знайома, почалася і завершилася розгубленими усмішками фінів і... сосисками.

Наша українка, яка вийшла заміж за араба, розповідає що з йорданцями у нас схожа вишивка. І якщо — перебуваючи не в столиці (не в Аммані), ви на собі відчуєте захоплені погляди — знайте, вас прийняли за ультрамодну амманську майстриню.

А ось наші журналісти, оглядаючи в Лас-Вегасі дамбу Гувера, зустріли поважного і товстенького американця. Той, почувши, що худі супутники з батьківщини Кличка—Шевченка—Ющенка, щиро вигукнув: «А-а-а, котлети по-київськи!».

І зовсім святкова історія, що залишилася поза кадром. Про маленьку статую бельгійського хлопчика, який справляє малу нужду **(на знімку).** Наша делегація, яка їхала до Брюсселя, попросила дозволу не лише традиційно одягти у вишиванку 24 серпня «маннекен-піс», а й заправити його пивом (бочку везли з України). Дозволили! У захваті були всі. А українці, кажуть, підтягувалися до найстарішого громадянина столиці Бельгії — на запах вітчизняного пива. Аби скоштувати на чужині — своє!

Добірку підготувала Наталя ЯРЕМЕНКО.

Фото Михайла МАРКІВА.

У Малій Любаші зростає своя «Рубльовка»

«Рубльовкою» мешканці села Мала Любаша, що в Костопільському районі, жартома називають котеджі на нових вулицях. Хоча за пишністю і багатством тим насправді далеко до московських, проте, треба визнати, будуються з великим смаком. Така само «Рубльовка» невдовзі з'явиться і в іншому селі Малолюбашанської сільради — Лісополі, бо тут під житлове будівництво виділено великий масив, який почав активно забудовуватися. До того ж зводити житло тут виявили бажання не лише селяни, а й мешканці міста Костополя, до якого звідси рукою подати (зручно добиратися у райцентр на роботу).

Голова Костопільської районної ради Віктор Талащук обговорює проблеми громади із малолюбашанським сільським головою Світланою Ковальчук.

Звичайно, це додасть клопотів сільській владі, бо в Лісополі, скажімо, виникне потреба у новій школі (зараз там початкова), дитячому садку, оскільки в цьому селі мешкає найбільше молоді. Є потреба у дитсадку й у Борщівці, Малій Любаші — центрі сільради. Але таким приємним клопотам малолюбашанський сільський голова Світлана Ковальчук тільки радіє:

— Адже це ознака того, що наші села мають майбутнє. А з такою активною громадою, депутатами сільради та членами сільвиконкому, як у нас, можна всі ті проблеми розв'язати, щоправда, на це, крім бажання, потрібен час і кошти. Прорахувавши, що після забудови масиву у селі Лісопіль кількість мешканців населеного пункту може зрости до двох тисяч, ми за кошти сільського бюджету вже виготовили технічний проект на будівництво тут школи на двісті учнівських місць із спортзалом, а також відвели земельну ділянку під майбутній навчальний заклад.

Світлана Ковальчук, яка свого часу очолювала асоціацію сільських та селищних голів Рівненщини, як справжня господиня, вишукує можливості поповнити місцевий бюджет. Одну з таких побачила у тому, щоб узаконити видобуток піску, поклади якого є на території сільради. Щоправда, на це пішло чимало часу та нервів, оскільки потрібно було оформити купу документів, оббити пороги високих столичних кабінетів. У результаті з'явилося сільське комунальне підприємство «Малолюбашанське», яке єдине серед таких підприємств в області займається видобутком та реалізацією місцевих корисних копалин, зокрема, піску. Для цього придбали екскаватор і бульдозер, а згодом, заробивши кошти, купили ще один екскаватор. У новому СКП створили дев'ять робочих місць.

— Уже цьогоріч СКП сплатило 157,7 тисячі гривень податків до державного і майже 70 тисяч гривень до місцевого бюджетів, — каже Світлана Ковальчук. — У майбутньому плануємо придбати для нього ще й сільськогосподарську техніку, щоб надавати послуги селянам з обробітку землі, у збиранні врожаю, а також покласти на СКП ще й функції із збирання та утилізації сміття, для чого розробляємо проект сміттєзвалища, під яке вже відвели земельну ділянку.

Розсудлива Світлана Ковальчук, користуючись нагодою, поділилася проблемою, яка, на її думку, стримує реалізацію планів і задумів громади щодо розвитку трьох сіл. При створенні СКП «Малолюбашанське» статус земель сільськогосподарського призначення було змінено на землі для промислового використання. За це згідно зі статтею 209 Земельного кодексу України сільське комунальне підприємство має сплатити 340 тисяч гривень до сільського бюджету.

— Ці кошти ми маємо право використати тільки на освоєння земель сільськогосподарських і лісогосподарських потреб, поліпшення відповідних угідь, охорону земель відповідно до розроблених програм та проектів землеустрою, а також на проведення інвентаризації земель, нормативної грошової оцінки землі, розмежування земель державної та комунальної власності. Використання цих коштів на інші цілі не допускається, — розповідає Світлана Ковальчук. — Тим часом ми могли б їх використати на розвиток наших трьох сіл. Адже вони стрімко розвиваються і потребують благоустрою, будівництва соціальних об'єктів. Сподіваюся, законодавці почують нас, практиків, яким ця стаття фактично "зв'язує" руки.

Відчутно поповнюють сільський бюджет також підприємці (чимало з них займаються деревообробкою), п'ять заправок, два автосервіси і, звичайно, плата за землю. Загалом за шість місяців нинішнього року план з наповнення бюджету по сільраді виконано на 147,4 відсотка.

— Малолюбашанська громада дуже активна, — розповідає голова Костопільської районної ради Віктор Талащук, який знає, чим живе кожне село району. — Така ж і сільський голова Світлана Андріївна Ковальчук. Вона завжди дослухається до порад мешканців, акумулює корисні для громади ідеї, які вони висловлюють на сходах сіл. Найцікавіші оформляються у грантові проекти. Один з них здобув перемогу у Всеукраїнському конкурсі проектів сільських громад — відтак наведено порядок у клубі села Мала Любаша, де відбувається чимало заходів. Завдяки участі у конкурсі програм «Бібліоміст» Борщівська публічно-шкільна бібліотека може запропонувати читачам нові сучасні та якісні послуги з використанням комп'ютерів та Інтернету. Сільрада виграла обласний грант на облаштування спортивного вуличного майданчика із тренажерами у Малій Любаші. Це дуже актуально, оскільки місцева школа не має спортзалу.

Першого вересня прийме п'ятирічок новий дитсадок «Вишиванка» у селі Мала Любаша. Тут у комфортних умовах (у закладі навіть є невеличкий басейн для малюків) готуватимуть дітей до школи. Садок побудований за кошти сільського і районного бюджетів, причому, близько 75 відсотків капіталовкладень у будівництво — це кошти, зароблені сільською територіальною громадою. А з грудня тут почне функціонувати ще й група чотирирічок.

Замість епілогу

... Із Світланою Андріївною Ковальчук я вперше спілкувалася у 2007-му, коли вона разом з мешканцями Малої Любаші наполягала на відшкодуванні збитків, завданих помешканням селян від стрільбищ на сусідньому полігоні. Тоді у людей повилітали шибки, стіни у деяких оселях взялися тріщинами. Селянам таки відшкодували збитки.

За такої підтримки людей, подумалось тоді, цій жінці ще довго бути на посаді сільського голови. Бо люди вміють оцінити, хто про них дбають. Останній епізод з поштовим відділенням у Малій Любаші тому підтвердження. Воно розміщувалось у приміщенні колишнього колгоспу, від якого тепер і сліду не лишилося. Щоб не втратити приміщення, сільська рада його викупила. Село не залишилося без пошти, послугами якої користується багато малолюбашанців.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото автора.

Українці підтягувалися до найстарішого громадянина столиці Бельгії — на запах вітчизняного пива

Вугілля добувається завдяки мужній праці гірника

А чорне золото — єдиний ресурс, яким ми забезпечені на 400 років

1721 рік — історична дата відкриття Донецького вугільного басейну. Ця подія назавжди змінила пейзажі краю, додавши до них рукотворні гори-терикони, вплинула на уклад життя та характер населення. Ураховуючи величезне значення шахтарської праці для розвитку економіки СРСР, у важкому післявоєнному 1947 році з ініціативи Міністерства вугільної промисловості у країні було затверджено професійне свято — День шахтаря. Уперше його відзначили вже наступного року, й відтоді воно отримало статус загального у вугільних регіонах, у тому числі й у Донецькому.

Упродовж 22 років незалежності України вугільна промисловість її залишається однією з найважливіших і водночас проблемних галузей. Третя частина електроенергії країни виробляється на вугіллі. Передбачається, що в найближчі 20 років роль цього палива тільки зростатиме. Особливо враховуючи високі ціни на природний газ. Але умови розробки, що дедалі ускладнюються, та застаріле обладнання підвищують вартість вугілля, роблячи його неконкурентоспроможним порівняно з імпортним, а галузь — дедалі залежнішою від бюджетних дотацій. Щоб знизити витрати, державою вже передано в оренду або концесію 49 шахт, частка яких у загальному видобутку торік становила 71 відсоток (61 мільйон тонн вугілля). Із 99 вугледобувних підприємств, що залишилися в держсекторі, 66 виставлено на приватизацію в найближчі два роки.

За даними головного управління статистики в Донецькій області, за сім місяців поточного року на шахтах регіону добуто 21,7 мільйона тонн вугілля, що менше на 6,3 відсотка торішнього рівня. Це — результат спаду виробництва в металургії та енергетиці.

За традицією, напередодні професійного свята гірники, згадуючи досягнення вуглерубів-новаторів Олексія Стаханова та Микити Ізотова, влаштовують трудові вахти. Саме в цей період нинішнього року на одному з найстаріших об'єднань галузі — державному підприємстві «Артемвугілля» — 14 серпня було поставлено рекорд: видано на-гора 3 523 тонни вугілля. Останнього разу такого видобутку тут вдавалося добитися в 2002 році, і є надія, що це не буде одиничним досягненням на честь знаменної дати. А загалом сумарний видобуток шахт протягом трудової вахти тримається на позначці в понад 3 тисячі тонн на добу.

«Голос України» писав наприкінці минулого року про введення в дію нового горизонту 1 190 метрів на одному з підприємств об'єднання — шахті імені Леніна. Відкритий горизонт дасть змогу збільшити тут видобуток до 1000 тонн, а 23 липня на чотирьох добувних ділянках шахти цей рубіж було навіть перевиконано — нагора видали 1 021 тонну коксівного вугілля. Директор з виробництва ДП «Артемвугілля» Олександр Деружинський не без гордості повідомив газеті, що всі шахти держпідприємства за підсумками липня перевиконали план, добувши 54,7 тисячі тонн палива замість наміченої 51 тисячі. На всіх рудниках «Артемвугілля» розраховують підняти виробку до 1000 тонн на добу, що, за словами головного економіста технічної дирекції Михайла Пєшкова, дає можливість виходу підприємств на рівень фінансової збалансованості.

В «Артемвугіллі» працюють 6,5 тисячі осіб. Кадрова служба підприємства повідомила для «Голосу України», що напередодні свята заробітна плата в ДП учетверте за рік підвищилась, виплачується вчасно: за підсумками липня у високопрофесійних забійників у середньому вона становить 9 500 гривень, у прохідників і гірників очисного вибою — близько 8 300 гривень, в інших трудящих уперше перевищить 6 тисяч гривень. Це найвищі заробітки у промисловому виробництві підприємств міста. Добитися їх удалося завдяки переходу на нарахування за тарифними ставками і посадовими окладами з розрахунку мінімальної заробітної плати в 1 147 гривень. Величезну допомогу у використанні прогресивних даних для розрахунків оцінки праці гірників надав народний депутат, у недалекому минулому гендиректор держпідприємства «Артемвугілля» Анатолій Гончаров.

На жаль, такий стан справ далеко не на всіх вугільних підприємствах України.

Голова Конфедерації вільних профспілок України Михайло Волинець вважає, що держава не повинна повністю йти з вугільної галузі. «Вугілля — це єдиний ресурс, яким ми забезпечені на 400 років. Тим паче не треба нічого будувати: шахти вже є! Тож якщо нині віддати у приватні руки всі кращі вугледобувні підприємства, а решту закрити, то через два-три роки Україна залежатиме від імпорту вугілля так само, як тепер залежить від поставок нафти і газу», — підкреслив народний депутат четвертого—шостого скликань.

На думку Михайла Волинця, якщо сьогодні, в період кризи, допустити закриття шахт, то потім відновити їх буде неможливо: «Багато підприємств у нас закривалися з величезними запасами. Наприклад, шахта Центральна мала 40 мільйонів тонн запасів, шахта імені Стаханова — 100 мільйонів тонн. Але якщо вкладати у вуглевидобувні підприємства невеликі інвестиції, то через 2—3 роки можна продовжити їхню роботу на 20—30 років і зробити рентабельними».

Лідер конфедерації вільних профспілок зазначив, що в Україні є шахти з повністю відпрацьованими запасами, але їх продовжує підтримувати держава: «Такі шахти чомусь не закривають. Очевидно, щоб не спровокувати страйку гірників. А причина в тому, що не було створено нових робочих місць і шахтарям просто нікуди буде йти».

У вісімдесятих роках минулого століття Велика Британія закрила більшу частину своїх шахт. Але то був час дешевих нафти й газу. В Україні сьогодні зовсім інші внутрішні умови й зовнішні виклики, тому хотілося б, щоб перетворення, котрі відбуваються у вугільній промисловості країни, стали її другим народженням, а не занепадом.

Павло БАРДАР.

Працівникам вугільної галузі України

Шановні друзі!

Щиро вітаю вас із професійним святом — Днем шахтаря!

Нелегка, небезпечна, справді героїчна шахтарська праця завжди високо шанувалася в українському суспільстві, адже в основі видобутку вугілля лежать глибокі інженерні знання, мужність та самовідданість, досвід та працьовитість гірників.

Завдяки невтомній праці шахтарів ми маємо стабільне функціонування національної економіки, енергетичну безпеку України, тепло і світло в наших оселях. За це наша щира подяка і ветеранам галузі, і всім, хто нині працює на гірничодобувних підприємствах.

Заслуговують найвищої поваги і згуртованість шахтарів, їх взаємна підтримка, активність, небайдужість до суспільних проблем.

Держава надає пріоритетної ваги розвитку гірничої промисловості. На сьогодні розроблено та прийнято низку законодавчих актів, необхідних для покращення діяльності підприємств галузі, підвищення ефективності праці, модернізації виробничих процесів та забезпечення гірникам належних і безпечних умов праці. Це свідчить про розуміння проблем шахтарів, бажання сприяти забезпеченню сталої роботи гірничодобувних підприємств на довгострокову перспективу, турботу про соціальний розвиток шахтарського краю та виховання гідної трудової зміни.

Переконаний, що завдяки нашій спільній праці у найближчому майбутньому Україна стане енергетично незалежною державою.

Зичу вам та вашим родинам тепла і затишку, добра і щастя, нехай кожен день надихає вас на нові звершення!

Голова Верховної Ради України Володимир РИБАК.

Фото автора.

Гірники дільниці №114 ГРОЗ шахти імені Гайового ДП «Артемвугілля».

ЦИТАТА

Голова Конфедерації вільних профспілок України Михайло ВОЛИНЕЦЬ:

«За останні два десятиліття інвестиції в розвиток вугільної галузі державою вкладалися незначні. Але навіть у складному економічному стані шахти треба зберегти, тому що це легше, ніж будувати нові і, крім того, це енергетична безпека й незалежність країни на багато десятиліть. І вугілля нині добувається завдяки ентузіазму інженерних кадрів, керівників галузі та мужній і самовідданій праці шахтарів».

Учасникам Великої Вітчизняної війни, жителям міста Харкова

Шановні друзі!

Щиро вітаю вас із 70-річчям визволення Харкова від фашистських загарбників.

Сімдесят років минуло відтоді, як 183-тя стрілецька дивізія під командуванням полковника Василевського звільнила від окупантів серце Харкова, і ранком 23 серпня червоний прапор знову замайорів над величною будівлею Держпрому.

Ми низько вклоняємося всім тим, чиї відвага і звитяга, мужність і стійкість наближали свято Перемоги, хто, переживши голод і розруху, самовідданою працею відроджував славу Харкова як промислового, наукового і культурного центру.

Це свято є великим джерелом патріотизму та наслідування для прийдешніх поколінь. Тож бажаю вам, дорогі харків'яни, завжди пам'ятати про ратний подвиг своїх земляків, цінувати здобуту в запеклих боях перемогу. Миру та добра вашим родинам!

Голова Верховної Ради України Володимир РИБАК.

Харків прагне ввійти до ТОП–100 кращих міст світу

Завтра Харків святкує День міста. Третину тисячоліття з часу заснування і 70-ту річницю з тих серпневих днів 1943 року, коли в місто ввійшли воїни-визволителі й на його вулицях і площах, у будинках і на підприємствах почалося таке довгоочікуване мирне життя.

Харків'яни дуже люблять своє міське свято й шанують пам'ять про тих солдатів уже далекої війни, завдяки подвигу яких одна із найдраматичніших битв Другої світової війни стала завершенням її докорінного перелому й послужила широкомасштабному наступу, в результаті якого Харків один із перших серед великих міст України було визволено від загарбників.

Цього року Харківська міськрада, «з огляду на мужність, стійкість і масовий героїзм, проявлені захисниками Батьківщини й жителями міста під час оборони й визволення Харкова від фашистських окупантів», присвоїла Харкову статус Міста військової слави. У День міста Харків відвідають не лише гості з інших міст України, а й не менш як двадцять закордонних делегацій. Очікують прибуття й Президента України Віктора Януковича.

Сьогодні з величезних плакатів на площах і вулицях міста харків'ян привітають ті сивочолі герої, котрі визволяли Харків і дожили до цього щасливого дня. На честь ветеранів на площах грають духові військові оркестри з багатьох міст і країн. Харківське небо не раз осяють яскраві вогні салюту на честь своїх визволителів, і багато тисяч харків'ян, що прийдуть цими днями до обелісків полеглих, на центральні площі міста, поклоняться його визволителям і «великим тем годам».

За 70 післявоєнних років Харків став, мабуть, найбільшим індустріальним центром країни. Тут на десятках підприємств військово-промислового комплексу кували його оборонний щит. Харків створював і випускав для країни, що розвивалася і відновлювалася, трактори, літаки, турбіни, двигуни й десятки інших видів технологічно надскладної продукції. Навряд чи хоч ще одне місто країни може порівнятися з Харковом за внеском у розвиток світової науки, техніки, культури. Яке інше місто дало світові одразу трьох Нобелівських лауреатів — хіміка Іллю Мечникова, фізика Льва Ландау, економіста Саймона Кузнеця, який, до речі, підготував ще двох «нобелівців»? А є ще Іван Бунін, який у молодості теж жив у Харкові. А ще наш земляк, механік університету Йосип Тимченко, який задовго до братів Люмьєр сконструював перший кіноапарат.

На весь світ прославили Харків музиканти Микола Лисенко, Ісаак Дунаєвський, Володимир Крайнєв; учені Кирило Синельников, Микола Барабашов; актори Леонід Биков, Людмила Гурченко, Олексій Петренко; співаки Євгенія Мірошниченко, Марк Бернес; спортсмени Леонід Жаботинський, Юрій Поярков, Яна Клочкова...

Жодне місто у світі (!) не може похвалитися такою кількістю космонавтів. Понад тридцять льотчиків, учених, вихідців з Харкова, були зараховані в загін космонавтів СРСР, двадцять два з них літали в космос. Харківські вчені перші в Радянському Союзі розщепили атомне ядро... А ще — провели перший у світі процес проти німецьких військових злочинців, який відбувся саме в Харкові в грудні 1943 року. Він створив юридичний прецедент, закріплений пізніше Нюрнберзьким трибуналом: «Наказ не звільняє від відповідальності за геноцид».

Сьогодні наше місто знову на піднесенні, є першопрохідцем у реформуванні всіх сфер життєзабезпечення. Харків кращий в Україні за комфортом проживання, кращий — з ведення бізнесу. У нас кращий в СНД парк культури і відпочинку, який входить до десятки кращих в Європі. Харків визнано кращим українським містом з проведення чемпіонату Європи з футболу Євро-2012. Але ми ставимо перед собою ще амбіційніші цілі.

— Наше покоління покликане закласти новий фундамент розвитку міста на десятиліття вперед — так само, як це зробили наші батьки й діди, які перетворили Харків на індустріальний, науковий, освітній, культурний центр, передали нам статус першопрохідців у багатьох галузях науки й техніки, — каже Харківський міський голова Геннадій Кернес.

— Переконаний, нам під силу такий рівень завдань. До людей повертається віра у власне місто, у нашу країну, повертається бажання тут жити й працювати, і тому Харків сьогодні є одним із небагатьох українських міст-мільйонників, населення якого постійно зростає. Харків ніколи не був провінцією й ніколи нею не буде. Харків відроджується й прагне до європейських стандартів — увійти до 2030 року в ТОП-100 кращих міст світу.

Микола КОСИЙ.

Харків.

Якщо сьогодні, в період кризи, допустити закриття шахт, то потім відновити їх буде неможливо

ДЕНЬ

№ 157 (5657) П’ЯТНИЦЯ, 23 СЕРПНЯ 2013

Сьогодні в Україні очікується мінлива хмарність, без опадів, вітер північно-східний, 5—10 м/с. Температура повітря вночі — 13—15 градусів, удень — 23—25 тепла, місцями стовпчики термометра піднімуться до +31 градуса. У Карпатах пройде невеликий короткочасний дощ, температура повітря вночі — +6—11, удень — 11—16 тепла.

ЦЬОГО ДНЯ, 23 СЕРПНЯ

1921. До Києва з Москви прибуло декілька вагонів художніх цінностей, що були вивезені в 1915 році царським урядом, для розміщення в державних музеях. **1922.** ВУЦВК прийняв постанову «Про введення у дію кримінального кодексу УСРР». **1939.** У Москві проти ночі на 24 серпня підписано радянсько-німецький договір про ненапад (пакт Молотова — Ріббентропа) терміном на 10 років. **1960.** Закінчено монтаж нової високовольтної лінії Стрий—Долина —Станіслав завдовжки 140 кілометрів. **1999.** Указом Президента України Леоніда Кучми встановлено День пам’яток історії та культури. Свято відзначається щороку 18 квітня.

АСТРОПРОГНОЗ НА 26 СЕРПНЯ—1 ВЕРЕСНЯ

Овни. Допомагати іншим — добре, але пильнуйте, щоб вашою безкорисливістю не зловживали. На початку тижня вас очікує звичайна рутина, потім з’явиться можливість показати себе.

☺ 26, 27, 1 ☹ 29

Тельці. Вас очікують сюрпризи: приємні й не дуже, а також нові знайомства. Виявляйте більше гнучкості — тільки так ви доможетеся свого. Усі справи необхідно завершити на цьому тижні.

☺ 27, 31 ☹ 29

Близнюки. У вашому житті починається підйом. Вас очікує море емоцій, не завжди позитивних. Але зусилля не будуть марними. Контакти й переговори принесуть плоди в майбутньому.

☺ 27, 29, 1 ☹ 30

Раки. Цього тижня будуть вдалими поїздки й знайомства. Для тих, хто працює в сфері інформації й комунікацій, настає час активного просування планів.

☺ 26, 27, 31 ☹ 30

Леви. Подорожі принесуть приємні враження. Вдалий час для реалізації планів і кардинальних рішень.

☺ 27, 29, 1 ☹ 30

Діви. Неспокійний тиждень, пов’язаний із проблемами в спілкуванні. Не дайте вивести себе з рівноваги. Нові ідеї не принесуть великого успіху.

☺ 26, 29 ☹ 31

Терези. Чудовий період для одержання нових знань. Слід докласти зусиль, щоб справити враження, але всі ваші старання будуть виправдані в майбутньому.

☺ 27, 28, 1 ☹ 30

Скорпіони. Можлива фінансова нестабільність. Доходи швидко зміняться витратами. Не піддавайтеся поганому настрою, налаштуйтеся на все оптимістично.

☺ 26, 27, 29 ☹ 31

Стрільці. Не діліться ні з ким своїми ідеями й планами. Ваша кмітливість і відповідальність допоможуть у складних ситуаціях. В особистих стосунках із висновками краще не квапитися.

☺ 28, 30 ☹ 1

Козероги. Уникайте великого скупчення людей. В особистих стосунках зберігайте спокій.

☺ 27, 30 ☹ 26

Водолії. Чудовий час для поповнення гардероба. Ваші здібності не дадуть втратити те, що маєте, є можливість знайти нове. Не ігноруйте дрібниці.

☺ 28, 30 ☹ 31

Риби. Складні завдання бажано вирішувати спільними зусиллями, тим більше що від ділових партнерів надійдуть вигідні пропозиції. У вихідні корисно поспілкуватися зі старшими родичами.

☺ 28, 30 ☹ 26

Росія нічого не програла, бо програвати нема чого

Переддень цьогорічного національного свята — Дня Незалежності України видався, м’яко кажучи, доволі непростим через митний конфлікт з нашим східним сусідом. Утім, схоже, на свята він не псуватиме нам настрій, бо останніми днями обом сторонам вдалося провести цивілізований діалог та повернутися до штатного режиму функціонування російської митниці. Звичайно, йдучи до асоціації та до режиму вільної торгівлі з Європейським Союзом, нам доведеться також вносити цивілізовані корективи в торговельні відносини з Росією та іншими країнами—членами Митного союзу згідно з правилами Світової організації торгівлі. Зокрема, бути постійно готовими до перевірок якості товарів, їх квотування, відповідності міжнародним нормам... Тобто змінювати психологію. «По-братерськи» вже не вийде. Але й страшного тут нема нічого, весь світ саме так і торгує. І кожна країна намагається захистити інтереси саме свого національного товаровиробника. Наші російські партнери — не виняток.

Прикметним можна вважати й те, що на заміну перших вкрай емоційних повідомлень з «фронтів російсько-української торговельної війни» нині приходить більш об’єктивний аналіз того, що сталося. І в Росії також. Так, **у вчорашньому коментарі Вадима Дубнова, оглядача РИА «Новости», зазначається,** що надзвичайно стримане ставлення до кризи команди нинішнього Президента України дозволило їй стати першою в новітній українській історії, хто зміг позбавити європейську ставку України від драматизму та надриву вічної психологічної війни з Росією. Віктор Янукович, продовжує далі автор, зумів схилити до себе Захід, мабуть, більше, ніж це виходило у його попередника Віктора Ющенка, якого вважали прозахідним.

Москві також не слід було затягувати митну кризу. Вона зовсім не була варта того, щоб поповнювати і без того довгий список проблем із Заходом, — наголошує оглядач російської інформагенції. І, роблячи висновок, стверджує: «Росія у цій історії нічого не програла — втім, лише тому, що їй, власне, нема чого програвати. Усе, що повинно бути підписано в листопаді у Вільнюсі, буде підписано. І з цього приводу в Москві ілюзій уже, здається, не більше, ніж стосовно можливої участі України у Митному союзі».

Про усвідомлення цього російським істеблішментом свідчить й остання, більш «примирлива» заява головного кремлівського критика європейської інтеграції України, радника президента РФ Сергія Глаз’єва. **Як передає ІТАР-ТАРС,** у середу він, дезавуювавши свої попередні заяви, повідомив, що режим вільної торгівлі з Україною не буде скасовано автоматично в разі підписання Києвом угоди з ЄС. «Якщо підписання відбудеться, -зазначив він, — буде введено моніторинг на кордоні — ми повинні будемо збирати інформацію та постійно аналізувати, як змінюються товарні потоки». Скасування режиму вільної торгівлі з Україною, за його словами, «буде зроблено у разі крайньої необхідності, для захисту інтересів російських товаровиробників».

Ігор ІЩЕНКО.

ТИМ ЧАСОМ

Європейський комісар з питань розширення Штефан Фюле задоволений, що торговельний конфлікт Росії з Україною вирішується. Про це він написав у своєму Твіттері: «Україна та Росія. Неприйнятно прив’язувати Угоду про асоціацію до посилення митних процедур. Щасливий побачити, що ситуація заспокоюється».

Меркель має шанси залишитися канцлером

В опитуваннях громадської думки щодо виборів 22 вересня до бундестагу нинішня правляча коаліція випереджає опозиційні партії.

Така однозначна картина перед виборами була не завжди. Ще кілька тижнів тому молодший партнер спілки християнських партій ХДС/ХСС у правлячій коаліції — Вільні демократи — не набирали необхідних для входження до парламенту п’яти відсотків. Тому в німецькому політикумі було чимало спекуляцій про різні варіанти політичних союзів.

За останніми прогнозами, всі ці міркування можна відправити на смітник: в оприлюднених результатах демоскопічних досліджень соціологічної служби Forsa партія ХДС та баварська ХСС разом з Вільними демократами отримає 47 відсотків голосів виборців, а ліва коаліція (навіть разом з Лівою партією) — лише 43. Причому характерні тенденції: партія Меркель іде вгору, а соціал-демократи — вниз.

Ще промовистішими є особисті пристрасті німецького виборця. Якби вибори канцлера були прямими, то за Меркель на сьогодні проголосували б 57 відсотків громадян, а за кандидата від СДПН Пеера Штайнбрюка — лише 21.

Усі карти може сплутати лише нова на німецькій політичній сцені партія «Альтернатива за Німеччину», яка виступає за розпуск єврозони. Створена буквально кілька місяців тому, вона вже добирається в опитуваннях до прохідного п’ятивідсоткового бар’єру до парламенту. А **за прогнозами газети ділових кіл «Хандельсблатт»,** результат партії на виборах може бути і двозначним.

Віктор ТИМЧЕНКО.
Берлін.

На знімку: одним з пунктів передвиборчої кампанії А. Меркель стало відвідання колишнього концтабору Дахау. Вона стала першим канцлером ФРН, яка побувала в цьому місці.

Фото Photoshot/ Укрінформ.

ФОТОФАКТ

В угорському місті Ерчі відбувся чотирнадцятий Національний фестиваль близнюків.

Фото Xinhua/Укрінформ.

Брюссель оштрафував Варшаву майже на 40 мільйонів євро

Європейська комісія наклала штрафні санкції на Велику Британію, Ірландію, Польщу, Словенію та Угорщину за порушення у розподілі сільськогосподарських субсидій. Зокрема, від поляків Брюссель вимагає повернути 39,2 млн. євро.

Підставою для цього стали помилки, яких припустилася система ідентифікації кадастрових ділянок (LPIS-GIS), що ідентифікує ділянки сільськогосподарського призначення на основі аерофотозйомки. В Єврокомісії дійшли висновку, що у Польщі це призвело до завищення при нарахуванні розмірів доплат у 2007—2008 рр. Утім, незалежно від того, як завершиться нинішня суперечка, у міністерстві заспокоюють: фермери цих штрафних санкцій на собі не відчують. Гроші відрахують із майбутніх дотацій на сільське господарство Польщі, які надходитимуть із Брюсселя.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

Над номером працювали: Сергій ДЕМСЬКИЙ, Сергій ВОЛОТКОВСЬКИЙ, Наталя ЯРЕМЕНКО.

Редколегія: Леонід **БРОВЧЕНКО**, Анатолій **ГОРЛОВ**, Сергій **ДЕМСЬКИЙ**, Віталій **ЖЕЖЕРА**, Іван **ІЛЛЯШ**, Світлана **ПИСАРЕНКО**, Віталій **СУДДЯ**.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов’язкове.

(р) Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси та передплатна ціна на 2013 рік
Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п’ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua

Зам. 31086

Макет, верстка — редакція газети «Голос України».
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — **загальний**
reklama@golos.com.ua — **відділ реклами**
let@golos.com.ua — **відділ листів**
foto@golos.com.ua — **відділ ілюстрацій**

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

